

Broj: 03-UPI-1017/14

Podgorica, 18.09.2023. god.

Na osnovu člana 16 stav 2 Zakona o industrijskim emisijama ("Službeni list Crne Gore", br. 017/19 od 19.03.2019.), te članova 18 i 46 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore", br. 056/14 od 24.12.2014, 020/15 od 24.04.2015, 040/16 od 30.06.2016, 037/17 od 14.06.2017.), kao i članova 39 i 52 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 049/22, 052/22, 056/22, 82/22, 110/22 i 139/22), a rješavajući po zahtjevu operatera „FAB LIVE“ D.O.O. iz Podgorice, za izdavanje integrisane dozvole za rad pogona za plastificiranje aluminijskih profila na lokaciji Mahala bb u Golubovcima, opština Zeta, broj 03-UPI-1017/1 od 06.07.2022. god., Agencija za zaštitu životne sredine donosi

**RJEŠENJE
O IZDAVANJU INTEGRISANE DOZVOLE**

Izdaje se integrisana dozvola, registarski broj 07, operateru „FAB LIVE“ d.o.o. iz Podgorice za rad postrojenja za plastificiranje aluminijskih profila na lokaciji Mahala bb u Golubovcima, opština Zeta, i utvrđuje sledeće:

I Opšte podatke:

1. O integrisanoj dozvoli

Integrisanom dozvolom se propisuju mjere zaštite zemljišta, vazduha, vode i mora u zavisnosti od lokacije, u skladu sa najbolje dostupnim tehnikama, u zavisnosti od tehnoloških procesa.

Integrisana dozvola, registarski broj 7, izdaje se operateru „Fab Live“ d.o.o, iz Zete, (u daljem tekstu: operater) za rad postrojenja za plastificiranje Al-profila, koji se nalazi na lokaciji Mahala bb, Opština Zeta, shodno odredbama Zakona o industrijskim emisijama („Sl. list Crne Gore“, br. 017/19), kao i sledećih podzakonskih akata:

- Pravilnik o sadržaju i načinu podnošenja zahtjeva za izdavanje integrisane dozvole („Sl. list Crne Gore“, br. 55/20);
- Pravilnik o obrascu integrisane dozvole („Sl. list Crne Gore“, br. 059/19);
- Pravilnik o kriterijumima za određivanje najboljih dostupnih tehnika radi zaštite životne sredine i listi zagađujućih supstanci iz industrijskih postrojenja („Sl. list Crne Gore“, br. 035/19);
- Uredba o vrstama aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola („Sl. list Crne Gore“, br. 068/19).

Uredbom o vrstama aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola propisuju se vrste aktivnosti, postrojenja i granični kapaciteti u okviru svake aktivnosti za koje se izdaje integrisana dozvola.

U skladu sa navedenom Uredbom, operater „Fab Live“ d.o.o. Podgorica, upravlja postrojenjem za koje se izdaje integrisana dozvola, definisana pod tačkom >> 2. Proizvodnja i prerada metala, 2.6 Površinska obrada metala ili plastičnih materijala u kojima se primjenjuju elektrolitički ili hemijski procesi, sa kadama za obradu zapremine veće od 30 m^3 . << Shodno navedenom operater se obratio nadležnom organu, Agenciji za zaštitu životne sredine, sa zahtjevom za izdavanje integrisane dozvole.

2. O postrojenju

Pogon za plastifikaciju aluminijskih profila je izgrađen i pušten u rad krajem 1995. godine. Pogon se nalazi na katastarskoj parceli broj 8775 KO Golubovci i ukupne površine je 1.737 m^2 . Objekat hale u kojoj se nalazi pogon za plastifikaciju aluminijskih profila je dimenzija $25,50 \times 35,00\text{ m}$ i čiste visine $6,50\text{ m}$. Prema tome ukupna površina proizvodnog dijela hale iznosi 892 m^2 .

Plastifikacija po najnovijoj tehnologiji površinske obrade aluminijuma vrši se u skladu sa standardom RAL, tzv. RAL-ovoj karti boja. Plastifikacija predstavlja površinsku zaštitu široke palete proizvoda i materijala koji se koriste u modernoj industriji. Konkretno u ovom slučaju, govorimo o plastifikaciji aluminijskih profila bojama u prahu koje se elektrostatički nanose na profil. Na sam proces plastifikacije uvijek se nadovezuje proces kiselinskog odmašćivanja i hromatizacije profila za proces plastifikacije, a taj proces pripreme se upravo odražava na garantni rok same plastifikacije. Nakon toga slijedi elektrostatički model nanošenja boje u prahu koji se izlaže elektrostatičkom nanelektrisanju. Sistem za plastifikaciju (bojenje) profila obezbeđuje potpun hemijski ciklus koji rezultira visokim nivoom otpornosti proizvedenih profila na koroziju i na taj način, obezbeđuje stabilnost boja i dugovječnost profila.

Pogon za plastifikaciju aluminijskih profila čine monolitni armirano-betonski ramovi sa zidnim platnima i montažna metalna krovna konstrukcija. Tavanica je od montažnih armiranih ploča od gesbetona, $d=20\text{ cm}$. Razmak ramova iznosi $5,78\text{ m}$; svjetli otvor do rigole je $6,50\text{ m}$. Krov objekta je dvovodni sa nagibom od 2° , a pokriven je profilisanim aluminijumskim limom preko drvenih elemenata koji su vezani za montažnu krovnu tavanicu od gas betona.

U proizvodnom dijelu hale projektovana je kranska staza na visini $4,50\text{ m}$, koja je neophodna za odvijanje tehnološkog procesa. Pod hale je armirano-betonska ploča sa finom završnom obradom perdašenjem.

Postrojenje je opremljeno sa:

1. Kade za pripremu profila za elektrostatičko bojenje,
2. Demineralizator,
3. Sušara,
4. Komora za elektrostatičko bojenje,
5. Uređaj za farbanje profila,
6. Gorionik koji radi na tečno gorivo.

Lokacija projekta se graniči sa okolnim lokacijama koje su predviđene za poslovanje. Lokacija projekta graniči sa ostalim parcelama na kojima su izgrađeni takođe poslovni objekti, a sa južne strane predmetne lokacije nalazi se prostor na kojem nema izgrađenih objekata. Ovaj prostor razdvaja predmetnu lokaciju i individualne stambene objekte. Najbliži individualni stambeni objekti locirani su južne strane lokacije projekta, a nalaze se na udaljenosti oko 150 m.

U široj zoni lokacije nalaze se, osim poslovnih, individualni stambeni objekti. Inače ovaj prostor je infrastrukturno opremljen sa aspekta napajanja električnom energijom, saobraćaja i vodosnabdijevanja.

3. Za povjerljivost podataka i informacija

Operater prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole može zahtijevati da se za pojedine podatke u zahtjevu odredi stepen tajnosti u skladu sa zakonom. Podatke za koje se odredi stepen tajnosti, organ uprave je dužan da čuva u skladu sa zakonom.

Prilikom podnošenja predmetnog zahtjeva operater nije zahtijevao određivanje stepena tajnosti.

Uz zahtjev je, u skladu sa članom 9 stav 12 Zakona, dostavljena ovjerena izjava kojom se potvrđuje da su informacije sadržane u zahtjevu tačne, potpune, istinite i dostupne javnosti, kao i da javnost ima pristup zahtjevu u cjelini, osim

- Glavni tehnološko-mašinski projekat,
- Finansijski podaci.

Ovjerena izjava se nalazi u formi priloga i kao takva čini sastavni dio dozvole.

4. Integrisane dozvole i rok za podnošenje novog zahtjeva

4.1. Rok važenja

Integrisana dozvola važi 5 (pet) godina od dana donošenja Rješenja.

Operater je dužan da o svakoj planiranoj promjeni u radu postrojenja, najkasnije u roku od 15 dana od dana planirane promjene, pisanim putem obavijesti organ uprave, tj. Agenciju za zaštitu životne sredine i dostavi detaljan opis planiranih promjena, shodno članu 23 Zakona.

Dozvola može prestati da važi:

- na zahtjev operatera;
- ako postrojenje ne otpočne sa radom u roku od 12 mjeseci od dana dobijanja dozvole i operater ne podnese zahtjev za izmjenu uslova iz dozvole u tom periodu;
- ako operater prestane da ispunjava neki od uslova koji je utvrđen dozvolom;
- ako organ uprave utvrdi da je dozvola izdata na osnovu netačnih podataka ili falsifikovanih dokumenata;
- ako operater ne vrši monitoring i ne dostavlja podatke u skladu sa ovim zakonom;

- kada nadležna inspekcija obavijesti organ uprave da operater ne preduzima naložene mјere;
- ako je završen postupak stečaja ili likvidacije nad operaterom, a aktivnost ne nastavi drugi operater;
- ako nakon postupka stečaja drugi operater koji je nastavio proizvodnju ne ispunjava uslove iz dozvole.

4.2. Rok za podnošenje novog zahtjeva

Rok za podnošenje novog zahtjeva je 4 (četiri) mjeseca prije isteka roka njenog važenja. Na produženje važenja dozvole primjenjuju se odredbe čl. 8 do 16 predmetnog Zakona.

4.3. Nadležne inspekcije u skladu sa vrstom postrojenja

Zajednički inspekcijski nadzor ekološke inspekcije i inspekcije odsjeka za vode, vrši se nad svim aktivnostima postrojenja koje utiču na životnu sredinu, uključujući posjete postrojenju, nadzor nad praćenjem emisija, provjeru internih izvještaja i prateće dokumentacije, provjeru rezultata monitoringa koji vrši operater, provjeru tehnika koje se koriste i nadzor nad upravljanjem postrojenjem i lokacijom na kojoj se ono nalazi, shodno članovima 63, 64 i 65 Zakona o industrijskim emisijama.

Takođe, Ministarstvo će u saradnji s organima državne uprave nadležnim za poslove mora, poljoprivrede, stočarstva, veterinarstva, šumarstva, upravljanja vodama, rудarstva, zaštite od požara, zaštite na radu, zdravstva, uređenja prostora, izgradnje, termoenergetike, elektroenergetske opreme i civilne zaštite odrediti sadržaj i način saradnje u sprovođenju zajedničkih inspekcijskih nadzora u okviru nadležnosti inspekcijskih službi koje se odnose na područje zaštite životne sredine.

Pored toga, u slučaju udesa i/ili neusklađenosti rada postrojenja sa dozvolom, operater je dužan da bez odlaganja a najkasnije u roku od 24 sata prijavi organu uprave nadležnom za inspekcijske poslove.

Operater ne smije onemogućavati i ometati vršenje inspekcijskog nadzora.

II Aktivnost za koju je zahtjev podnijet:

1. Kratak opis aktivnosti za koju je zahtjev podnijet

Na osnovu člana 6 stav 2 Zakona o industrijskim emisijama ("Službeni list Crne Gore", broj 17/19), Vlada Crne Gore, na sjednici od 7. novembra 2019. godine, donijela je Uredbu o vrstama aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola ("Službeni list Crne Gore", br. 068/19 od 13.12.2019). Shodno navedenoj Uredbi, pogon za plastificiranje aluminijumskih profila spada u dio:

2. Proizvodnja i prerada metala

2.6 Površinska obradu metala ili plastičnih materijala u kojima se primjenjuju elektrolitički ili hemijski procesi, sa kadama za obradu zapremine veće od 30 m³.

Plastifikacija po najnovijoj tehnologiji površinske obrade Al vrši se u skladu sa standardom RAL, tzv. RAL-ovoj karti boja.

Plastifikacija predstavlja površinsku zaštitu široke palete proizvoda i materijala koji se koriste u modernoj industriji. Konkretno u ovom slučaju, govorimo o plastifikaciji Al profila bojama u prahu koje se elektrostatički nanose na profil.

Na sam proces plastifikacije uvijek se nadovezuje proces kiselinskog odmašćivanja i hromatizacije profila za proces plastifikacije, a taj proces pripreme se upravo odražava na garantni rok same plastifikacije. Nakon toga slijedi elektrostatički model nanošenja boje u prahu koji se izlaže elektrostatičkom nanelektrisanju.

Sistem za plastifikaciju (elektrostatičko pulver bojenje) profila obezbjeđuje potpun hemijski ciklus koji rezultira visokim nivoom otpornosti proizvedenih profila na koroziju i na taj način, obezbjeđuje stabilnost boja i dugovječnost profila.

Proces plastifikacije, odnosno elektrostatičkog pulver bojenja, odvija se u dvije faze i to:

- hemijska priprema (čišćenje) aluminijuma – Al profila,
- faza bojenja (nanošenje praha), sušenje i pečenje.

Hemijska priprema Al-profila predstavlja veoma bitan uslov kod plastifikacije aluminijuma. Ovom pripremom treba obezbjediti besprekorno čišćenje Al-profila od zaostalih masnoća i površinskih nečistoća, kao i oksida aluminijuma koji krajnje negativno utiču na konačnu pripremu površine za nanošenje boje.

Hemijska priprema aluminijumskih profila u postrojenju izvodi se potapanjem u kade sa određenim hemijskim rastvorima. Postupak pripreme izvodi u se 7 kada pojedinačne zapremine 10000-12000 litara vode, odnosno hemijskog preparata rastvorenih u vodi. Kade se nikad ne pune u punom kapacitetu jer se potapanjem profila podiže nivo rastvora.

KADA br.1 ODMAŠĆIVANJE

Rastvor u kadi je voda i deterdžent. Rastvor se zagrijeva na 45-50°C. Aluminijumski profili se slažu u korpu i kranom koji se nalazi iznad kada, korpa se potapa u rastvor. Korpa se drži 10min u rastvoru kompletno potopljena. Dok je korpa potopljena u rastvor se ubacuje vazduh pod pritiskom koji obezbjeđuje kontinualno mješanje rastvora dok traje odmašćivanje. Od 2010 godine svi profili dolaze zapakovani i zaštićeni, samim tim i brže se očiste, što znači da se i rastvor koristi duži vremenski period. Zbog zagrijevanja rastvora jedan deo ispari pa se vremenom dodaje čista voda iz bunara, a ukoliko bude potrebno dodaje se i određena količina deterdženta.

KADA br.2 ISPIRANJE

Odmašćeni profili iz kade br.1 se vade, ocijede u kadi br. 1 i kranom prebacuju u kada br.2 sa čistom vodom gde se u vremenu od par minuta vrši ispiranje od deterdženta. U ovoj kadi nalazi se čista voda, koja poslije određenog vremena i korišćenja ide u postrojenje za tretman otpadnih voda. I u ovu kada se dovodi vazduh pod pritiskom, u dno kade, da se obezbjedi

bolje ispiranje. Vremenom opada nivo vode u kadi, u zavisnosti od godišnjeg doba, ljeti voda brže ispari.

KADA br.3 TRETMAN SUMPORNOM KISELINOM

Aluminijumski profili su podložni povšinskim oksidacijama, te se iz tog razloga vrši tretman kiselinom. Zadatak ovog tretmana je da oomekša, razbije i razgradi oksidni sloj na površini profila, kako bi se nastavilo sa sljedećim tretiranjem. Vrijeme držanja profila u ovom rastvoru zavisi od starosti i atmosferskih uticaja. Miješanje rastvora se vrši takođe dovođenjem vazduha pod pritiskom u dno kade.

KADA br.4 ISPIRANJE

U ovoj kadi vrši se ispiranje profila od zaostale kiseline. Vrijeme ispiranja je 2 minuta. U ovoj kadi nalazi se čista voda, koja poslije određenog vremena i korišćenja ide u postrojenje za tretman otpadnih voda. Vremenom opada nivo vode u kadi, u zavisnosti od godišnjeg doba, ljeti voda brže ispari.

KADA br.5 TRETMAN HROMOM

Aluminijumski profili se potapaju u rastvor vode i hroma u vremenu od 2 do 3 minuta. Rastvor vode i hroma zagrijan je na temperaturi od 32-35°C. Sloj nanešenog hroma obezbjeđuje dobro prijanjane boje i uspješnu polimerizaciju kod pečenja.

KADA br.6 ISPIRANJE

U ovoj kadi se vrši ispiranje profila od nevezanog i zaostalog hroma. Ispiranje se vrši u čistoj vodi. Ova voda se zbog sadržaja hroma ne ispusta direktno u postrojenje za tretman otpadnih voda, već se prije ispuštanja, u kadu dodaje hlorovodonična kiselina (količina kiseline zavisi od zapremine vode u kadi tj. koliki je nivo vode u kadi u trenutku kada se odluči za tretmanom prečišćavanja).

KADA br.7 ISPIRANJE DEMI VODOM

U ovoj kadi nalazi se demineralizovana voda, „proizvedena“ u uređaju za demineralizaciju vode. Demi vodom se očiste sve zaostale nečistoće sa profila. Ispiranjem demi vodom se završava hemiska priprema profila.

Sljedeći korak je sušenje profila u sušaču na temperaturi od 35-50°C u trajanju od 20-25min. Procesom sušenja profila u sušari završava se faza pripreme. Ovako pripremljeni Al-profilii se pomoću krana prenose u komoru za elektrostatičko bojenje.

Prema tome, faza bojenja i sušenja obuhvata sljedeće operacije:

- Kačenje profila.
- Farbanje pneumatskim pištoljima.
- Pečenje na 180-185° C.

Proces elektrostatičkog bojenja je zatvorenog tipa, a ukupno vrijeme trajanja ciklusa faze bojenja i pečenja traje oko 45 minuta.

Pripremljeni profili se pomoću krana transportuju do uređaja za farbanje (nanošenje laka u prahu) profila koji pomoću pištolja vrši nanošenje laka u prahu na profile. Uređaj ima i aspirator

za sitne čestice praha koje ostanu nakon prskanja profila, a koje se pomoću ciklona i filtera prikupljaju i vraćaju nazad u rezervoar za prah.

Postrojenje za bojenje i pečenje se sastoji od peći kroz koju je postavljen kružni elevator za nošenje profila i kabine za nanošenje pulver boje –praha.

Profili se nižu horizontalno na elevator. U kabini su postavljene mlaznice za nanošenje praha sa dvije strane. Prah se elektrostatički lijepi za profil. Vrijeme nanošenja praha za jedno kačenje profila dužine 6m je oko 5-7 min. Nakon nanošenja praha elevator nosi profile u peć, gdje se na temperaturi od 186-190°C vrši polimerizacija. Debljina sloja nakon pečenja je oko 75 mikrona. Vrijeme pečenja je 25-35 minuta i zavisi od osobina praha.

Nakon završetka pečenja i hlađenja proizvodi se pažljivim rukovanjem skidaju sa nosača i slažu na kolica za transport.

* POSTROJENJE ZA TRETMAN OTPADNIH VODA

Jednom godišnje se vrši tretman otpadne vode iz kada za ispiranje, odlivanjem manje količine vode iz kada kako bi se mogla dodati čista voda. Ovo postrojenje se sastoji od:

1. Bazen

Kada se odluči da se vrši prečišćavanje, tada se istovremeno vrši pražnjenje sve tri kade za ispiranje, na način što se ventili sa sve tri kade istovremeno otvaraju da bi se tečnost iz njih prelila u bazen (2m^3). Kad se bazen napuni, tečnost se pumpama prebacuje dalje u postrojenje za tretman otpadnih voda. Tečnost iz kada se miješa u cijevovodu i bazenu. Bazen se nalazi izvan pogona, pored postrojenja za tretman otpadnih voda i hidro je izolovan.

2. Kada za neutralizaciju

Pošto se voda u bazenu izmješa prebacuje se pumpom u kadu za neutralizaciju.

U kadi se nalazi mješač koji konstantno radi i miješa vodu. pH vrednost takve vode u kadi za neutralizaciju mora biti dovedena na vrijednost pH 8-pH 8,5.

- pH vrijednost vode se konstantno mjeri pomoću sonde i pH-metra koji su sastavni dio ovog postrojenja.
- U zavisnosti od pokazane pH vrednosti vode vrši se dodavanje kiselog (sumporne kiseline) ili baznog sredstva (kreča) kao i sredstva za razbistranje vode. Sredstva se nalaze u rezervoarima na postrojenju i dodaju se po potrebi.

3. Kada za flokulaciju

Ukoliko je pH vrijednost izmjerena sondom bila unutar dozvoljenih granica voda se prebacuje u kadu za flokulaciju (prelivom). Za svo vreme trajanja procesa u kadi za flokulaciju se dodaju sredstva za flokulaciju koja pomažu odvajanju čvrste od tečne faze.

U kadi za flokulaciju u otpadnu vodu se dodaje anjonski polielektrolit koji na sebe veže čestice mulja i stvara flokule. Anjonski elektrolit se dodaje čitavo vrijeme trajanja procesa.

4. Dekanter

U dekanteru se odvajaju čvrsta od tečne faze. Čvrsta faza se taloži na dno dekantera a čista prečišćena voda prelivom prelazi u bazen za ispuštanje vode, dok se mulj skuplja u filter vreće.

5. Analiza vode od akreditovane laboratorije

Uzorak vode iz bazena za ispuštanje vode se šalje na analizu u akreditovanu laboratoriju. Prema rezultatima analize odlučuju se dalji koraci.

6. Tretman aktivnim ugljem

Ukoliko dobijena analiza vode nije u dopuštenim parametrima, ide se na dalji korak tretmana vode, prolaskom kroz slojeve aktivnog uglja.

Aktivni ugalj je odličan za uklanjanje supstanci koje vodi daju neprijatne ukuse, mirise i boju. Aktivni ugalj takođe vezuje i određene teške metale, pojedine organske materije, neke skoro u potpunosti, a neke sa određenom efikasnošću.

7. Ispuštanje vode

Za ispuštanje, tj. skladištenje nastalih otpadnih voda iz postrojenja za plastifikaciju aluminijskih profila, nabavljene su plastične posude zapremine od $2m^3$, $3m^3$ i pvc sud od $1m^3$. Otpadne vode iz postrojenja se prečišćavaju jednom godišnje i nikada se ne prazne u cijelosti već otprilike 1/2 do 2/3 u zavisnosti od stanja vode. Količina otpadne vode na godišnjem nivou je oko $6-12m^3$. Shodno izjavi operatera plastične posude su ukupnog kapaciteta od $6m^3$, a zajedno sa prelivnim bazenom $7,4m^3$.

Operater ne smije da transportuje otpadne vode cistijernom do najbliže tekuće površinske vode. Predmetnu otpadnu vodu može da preuzme samo licencirana firma za prikupljanje otpadnih voda.

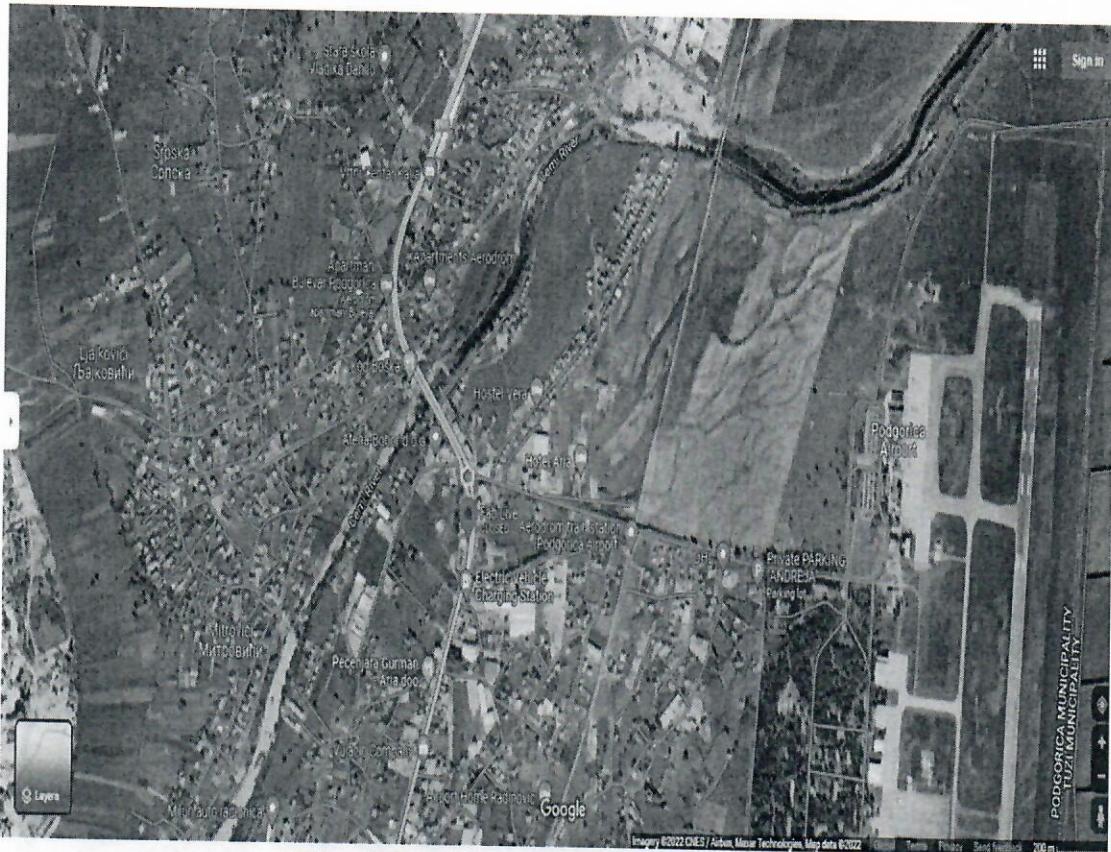
8. Odvoz otpadnog mulja

Mulj se nakon dekantiranja odvaja u filter vreće i odlaže na tačno definisano mjesto do odvoza od strane ovlaštene službe s kojom imamo potpisani ugovor.

Prilikom odvoza se ispunjava djelovodnik otpada te se u njemu bilježi količina stvorenog otpadnog mulja.

2. Opis lokacije na kojoj se aktivnost obavlja

Pogon za plastificiranje aluminijskih profila nalazi se na katastarskoj parceli broj 8775, KO Golubovci, u opštini Zeta, na privatnom posjedu, vlasništvo Popović Jovana i Popović Vida u blizini magistralnog puta Podgorica – Petrovac na udaljenosti oko 150 m. Zemljište i objekat pogona su vlasništvo Popović Jovana i Popović Vida, koji su sa preduzećem „Fab live“ d.o.o., čiji su suvlasnici, potpisali Ugovor o zakupu. Katastarska parcela na kojoj je smješten pogon je ukupne površine $1.737,00 m^2$.

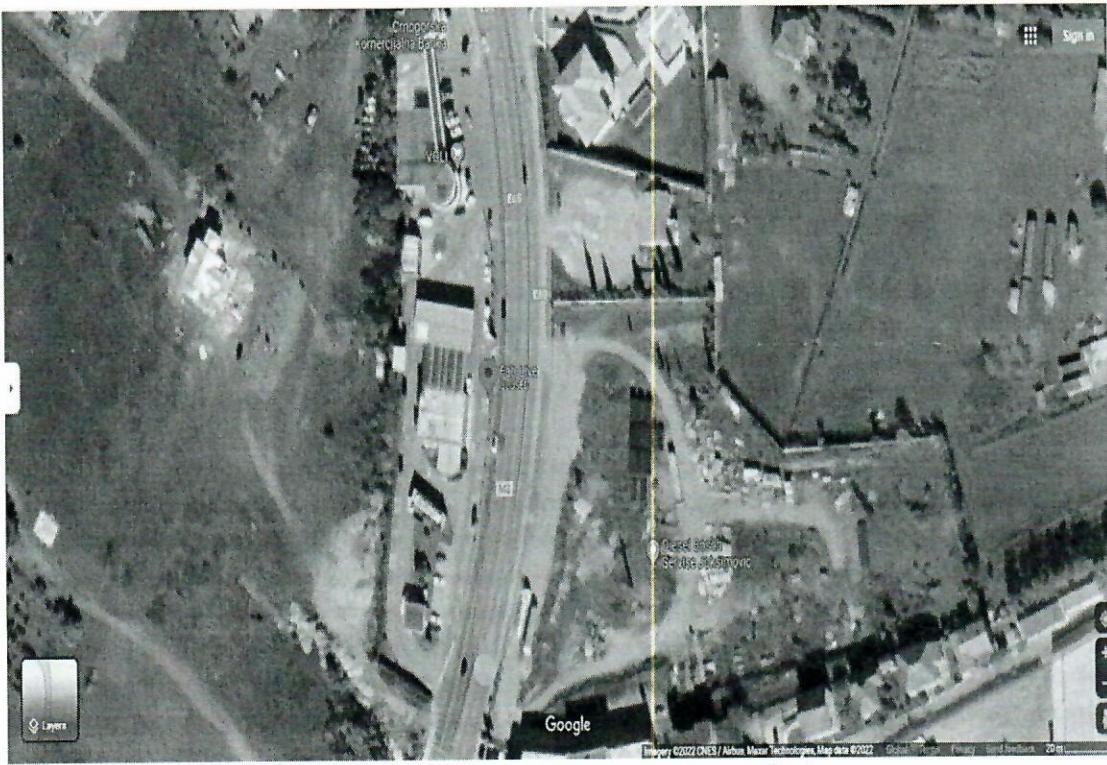

Slika 1: Fab Live satelitski snimak lokacije 1

Lokacija pogona graniči se sa ostalim parcelama na kojima su izgrađeni takođe poslovni objekti, a sa južne strane predmetne lokacije nalazi se prostor na kojem nema izgrađenih objekata. Najbliži individualni stambeni objekti locirani su sa južne strane lokacije projekta, a nalaze se na udaljenosti oko 150m. Do lokacije projekta se dolazi lokalnom saobraćajnicom koja se priključuje na magistralni put. Lokacija ima povoljan položaj gledano sa aspekta infrastrukture, jer je izbor lokacije za navedenu djelatnost vršena prije svega na osnovu blizine glavne saobraćajnice sa mogućnošću priključenja na nju preko lokalnog puta odgovarajuće širine uz mogućnost pristupa lokaciji kamionima veće nosivosti (šleperi), što svakako daje veliku prednost. Na ovoj lokaciji postoje odgovarajući infrastrukturni objekti: asfaltni put, snabdijevanje električnom energijom, snabdijevanje vodom, udaljenost od gušće naseljenih prostora, itd., koji omogućavaju uspješno poslovanje u savremenim uslovima.

Teren predmetne lokacije čini pjeskovito – šljunkovito zemljište mjestimično vezano, malo zaglinjeno sa tankim slojem humusa po površini. Šire područje oko lokacije je bez prirodnog rastinja, osim onog koje čini zasad na prostoru oko izgrađenih objekata. Na području u okolini predmetne lokacije nema posebnih prirodnih rezervata, niti spomenika botaničkog karaktera.

Objekat hale u kojoj se nalazi pogon za plastifikaciju aluminijskih profila je dimenzija 25,50 x 35,00 m i čiste visine 6,50 m. Prema tome ukupna površina proizvodnog dijela hale iznosi 892 m².

Slika 2: Fab Live satelitski snimak lokacije 2

Objekat hale ima prirodno osvjetljenje i ventilaciju, a projektovano je i električno osvjetljenje. Konstruktivni sklop hale-objekta za plastifikaciju aluminijskih profila čine monolitni armirano-betonski ramovi sa zidnim platnima i montažna metalna krovna konstrukcija. Tavanica je od montažnih armiranih ploča od gesbetona, $d=20$ cm. Razmak ramova iznosi 5,78 m; svijetli otvor do rigole je 6,50 m. Krov objekta je dvovodni sa nagibom od 2° , a pokriven je profilisanim aluminijumskim limom preko drvenih elemenata koji su vezani za montažnu krovnu tavanicu od gas betona. U proizvodnom dijelu hale projektovana je kranska staza na visini 4,50 m, koja je neophodna za odvijanje tehnološkog procesa.

Pod hale je armirano-betonska ploča sa finom završnom obradom perdašenjem. Svi fasadni zidovi su malterisani i bojeni jupolom.

Slika 3: Spoljašnji izgled pogona

3. Postojeće dozvole, odobrenja i saglasnosti

Operater je uz zahtjev dostavio svu Zakonom propisanu dokumentaciju. Dokumentacija je podnešena u elektronskoj i štampanoj verziji, i kao takva čini sastavni dio dozvole. To su:

- Upotrebljena dozvola,
- Glavni mašinsko tehnički projekat za postrojenje,
- Izvještaj o posljednjem tehničkom pregledu,
- Plan vršenja monitoringa, rezultate mjerjenja zagađivanja elemenata životne sredine,
- Plan upravljanja otpadom,
- Saglasnost na Plan upravljanja otpadom,
- Plan mjera za efikasno korišćenje energije,
- Akt o procjeni rizika,
- Elaborat zaštite na radu,
- CETI nalaze vode i vazduha,
- Elaborat procjene uticaja,
- Ovjerenja izjava kojom se potvrđuje da su informacije sadržane u zahtjevu tačne, potpune i dostupne javnosti,
- Izvod iz GUP-a Golubovci,
- List nepokretnosti 1489,
- Rješenje CRPS,
- Rješenje o osnivanju preduzeća 1995,

- Rješenje o registraciji,
- Rješenje pdv,
- Ugovor Hemosan,
- Ugovor o zakupu zemljišta,
- Uvjerenje o kategorizaciji,
- Plan mjera za zaštitu životne sredine poslije prestanka rada i zatvaranja postrojenja,
- Mape i skice,
- Zakonska regulativa...

4. Glavni uticaju na životnu sredinu

Vazduh

U tehnološkom procesu gasovi nastaju u toku izvođenja sljedećih operacija: eloksiranja, sušenja i pečenja laka u prahu. Eksplotacijom poslovno-proizvodnog objekta pogona za plastifikaciju Al- profila neće doći do koncentracije hemijskih materija u vazduhu koje bi dale negativne efekte i uticale na postojeći i planirani režim vazduha. U procesu pripreme Al-profila i sušenja oslobođa se vrlo mala/neznatna količina gasova. Obzirom da objekat za potrebe rada koristi električnu energiju neće biti negativnih uticaja na kvalitet vazduha u toku normalnog režima rada i funkcionisanja postrojenja.

Vode

Površinskih voda na lokaciji i u njenoj blizini nema. U predmetnim aktivnostima u ovom postrojenju - pogonu za plastifikaciju Al - profila i njegovom eksplotacijom neće doći do promjene hidrografskih karakteristika, odnosno tokova i nivoa podzemnih voda. Sanitarnih i fekalnih voda iz ovog postrojenja - pogona za plastifikaciju Al - profila nema, dok se vode sa krova objekta odvode putem horizontalnih i vertikalnih oluka.

Otpadni rastvori čine tehnološke otpadne vode koje se stvaraju u operaciji pripreme Al-profila (hemijskog tretiranja u kadama) i to diskontinualno, što zavisi od dinamike i obima proizvodnje. Ove tehnološke otpadne vode su jedine vode koje se javljaju u toku procesa rada u postrojenju i iste se prečišćavaju pomoću uređaja za prečišćavanje, nakon čega se opet vraćaju u tehnološki proces. Na ovaj način potrebe za svježom vodom su znatno smanjene, a spriječena je mogućnost zagađenja okolne sredine. Otpadna voda se nakon provjere, ponovno koristi u postrojenju ili se ispuštala u vodopropusnu septičku jamu.

Za ispuštanje, tj. skladištenje nastalih otpadnih voda iz postrojenja za plastifikaciju aluminijskih profila, nabavljene su plastične posude zapremine od $2m^3$, $3m^3$ i pvc sud od $1m^3$. Otpadne vode iz postrojenja se prečišćavaju jednom godišnje i nikada se ne prazne u cijelosti već otprilike 1/2 do 2/3 u zavisnosti od stanja vode. Količina otpadne vode na godišnjem nivou je oko $6-12m^3$. Prema operateru plastične posude su ukupnog kapaciteta od $6m^3$, a zajedno sa prelivnim bazenom $7.4m^3$.

Operater ne smije da transportuje otpadne vode cistijernom do najbliže tekuće površinske vode. Predmetnu otpadnu vodu može da preuzme samo licencirana firma za prikupljanje otpadnih voda.

Prema Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda ("Službeni list Crne Gore", br. 056/19), otpadne vode iz predmetnog pogona moraju da zadovolje propisani kvalitet za javnu kanalizaciju.

Zemljište i tlo

Predmetni pogon za potrebe funkcionisanja koristiće kompletну površinu zemljišta na lokaciji, ali to neće imati značajnije posljedice, jer zemljište nije kvalifikovano kao poljoprivredno već je zemljište predviđeno za industrijsku namjenu. Na lokaciji nema mineralnih bogatstava.

Negativni uticaji na zemljište mogu se javiti uslijed neadekvatnog odlaganja komunalnog i ambalažnog otpada koji se stvara u toku funkcionisanja pogona i eventualno curenja tečnog goriva (nafte) iz rezervoara. Zbog toga je neophodno sav otpad koji se stvara na lokaciji uklanjati u skladu sa zakonskom regulativom, a prije svega u skladu sa Planom upravljanja otpadom na koji posjedujemo saglasnost nadležnog organa.

Otpad

Pošto je objekat namijenjen za plastifikaciju Al-profila, to se prilikom rada stvara čvrsti otpad.

On se ogleda u otpadu koji stvaraju zaposleni na lokaciji (komunalni otpad) i otpad od ambalaže u kojoj se dopremaju sirovine neophodne za odvijanje procesa plastifikacije Al-profila (ambalaža u kojoj se doprema hrom (III) oksid i boja (prah) za bojenje profila. Komunalni otpad koji se stvara na lokaciji odlaže se u metalne kontejnere i odvozi na sanitarnu deponiju „Livade“ u Podgorici. Otpad od ambalaže se privremeno skladišti na posebno mjesto u okviru objekta-hale.

Otpad od ambalaže zahtijeva poseban tretman, jer njegovo neadekvatno odlaganje može značajno ugroziti životnu sredinu. Ambalažni otpad se iz prostora objekta-hale periodično uklanja u skladu sa propisima.

Prilikom rada ovog postrojenja javlja se čvrsti otpad u obliku mulja, odnosno filter kolača. Količina mulja, odnosno filter kolača koji se javlja tokom procesa prečišćavanja otpadnih voda iz pogona za plastificiranje Al-profila iznosi 10 kg na godišnjem nivou. Nositelj projekta je sa ovlašćenim preduzećem „Hemosan“ d.o.o. iz Bara, potpisao Ugovor o preuzimanju ove vrste otpada. Ovaj mulj je analiziran od strane JU „Centra za ekotoksikološka ispitivanja“. Analiza mulja je pokazala da se radi o opasnom otpadu, sa oznakom u katalogu otpada 19 02 05* (M).

U postrojenju operatra nastaju još i sljedeće vrste otpada:

15 01 10* ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama, (M)

08 01 11* otpadna boja i lak koji sadrži organske rastvarače ili druge opasne supstance, (M)

Buka i vibracije

Buka i vibracije nastaju tokom aktivnosti u tehnološkom procesu i to zbog rada sistema za ventilaciju, rada sistema za skupljanje rasutog praha u komori (ciklon, filterska sekcija) i unutrašnjeg transporta.

Svi uređaji za cirkulaciju vazduha (centrifugalni ventilatori i ciklon) su savremene konstrukcije (bešumni), tako da je nivo buke koju proizvode nizak. Unutrašnji transport sa stanovišta buke je neznatan, obzirom da se vrši pomoću krana.

Rizik od udesa

Za tehnološki proces izrade plastificiranih profila nijesu karakteristične akcidentne situacije, ali se one mogu ipak dogoditi. Sa stanovišta životne sredine sam tehnološki proces čak ni u ovakvim situacijama ne predstavlja veliku opasnost.

Pod akcidentnom situacijom se može smatrati eventualna pojava požara. Usljed eventualne pojave požara u predmetnom objektu javili bi se produkti razlaganja koji mogu imati toksični uticaj na vazduh u radnoj i životnoj sredini, što bi se i odrazilo na biološki organizam.

Pored toga, akcidentna situacija u toku rada može se desiti ukoliko dođe do pucanja rezervoara za tečno gorivo (nafta) koji se koriste za potrebe rada komore za farbanje. Pri tome nivo zagađenja zavisi od količine goriva koje bi istočilo u okolno zemljište.

5. Komentari/mišljenja

5.1. Organi lokalne samouprave (opština/grad)

U skladu sa Zakonom nadležni organ je obavijestio zainteresovanu javnost, organe i organizacije o urednom prijemu predmetnog zahtjeva. U predviđenim rokovima, a ni kasnije, nije bilo iskazivanja interesovanja za uvid u predmetnu dokumentaciju od strane lokalne samouprave.

5.2. Javnih i drugih država u slučaju prekograničnog zagađivanja

Prilikom funkcionisanja pogona ne može doći do prekograničnog zagađenja.

5.3. Predstavnika zainteresovanih javnosti

U skladu sa Zakonom nadležni organ je obavijestio zainteresovanu javnost, organe i organizacije o urednom prijemu predmetnog zahtjeva. U predviđenim rokovima, a ni kasnije, nije bilo iskazivanja interesovanja za uvid u predmetnu dokumentaciju od strane zainteresovane javnosti.

6. Ocjena zahtjeva

6.1. Primjena najbolje dostupnih tehnika

Plastifikacija predstavlja površinsku zaštitu široke palete proizvoda i materijala koji se koriste u modernoj industriji. Plastificiranje aluminijuma je proces bojenja bez rastvarača sa materijalom koji se sastoji od čestica praha sa veličinom u opsegu 25 - 60 µm.

Proces plastificiranja pokazuju sljedeće pozitivne osobine:

- praktično nema emisije rastvarača,
- smanjena potrošnja vode (voda se ne koristi za apsorpciju čestica kao u procesu bojenja u kabini),
- smanjenja proizvodnja otpada (postoji mogućnost reciklaže boje),
- boja se tehnički može reciklirati (do 95%) što je i neophodno iz ekonomskih razloga,
- visoka efikasnost primjene (do 100%),
- smanjenje potrošnje energije.

Primjena procesa plastifikacije ne generiše značajne količine otpadnih voda ni VOC emisija.

Prema prikazanom tehnološkom procesu proces plastifikacije Al profila u postrojenju preduzeća "Fab live" d.o.o. u potpunosti je u skladu sa preporukama Evropske Komisije kroz referentni dokument o najbolje dostupnim tehnikama za površinsku obradu metala i plastike iz 2006 godine - Integrated Pollution Prevention and Control Reference Document on Best Available Techniques for the Surface Treatment of Metals and Plastics August 2006.

Plastifikacija po najnovijoj tehnologiji površinske obrade Al vrši se u skladu sa standardom RAL, tzv. RAL-ovoj karti boja. Ova tehnologija se naročito koristi u građevinskom sektoru, na primjer, za plastifikaciju ravnih panela, prozora, i drugim objektima metaloprerađivačke industrije. U predmetnom objektu proces plastifikacije se obavlja na postrojenju koje je proizvela italijanska firma ITALTECNO.

U tehnološkom procesu kao sirovine se ne koriste opasne materije.

Na sam proces plastifikacije uvijek se nadovezuje proces kiselinskog odmašćivanja i hromatizacije profila za proces plastifikacije, a taj proces pripreme se upravo odražava na garantni rok same plastifikacije. Nakon toga slijedi elektrostatički model nanošenja boje u prahu koji se izlaže elektrostatičkom nanelektrisanju. Sistem za plastifikaciju (bojenje) profila obezbjeđuje potpun hemijski ciklus koji rezultira visokim nivoom otpornosti proizvedenih profila na koroziju i na taj način, obezbjeđuje stabilnost boja i dugovječnost profila.

Za tehnološki proces izrade plastificiranih profila nijesu karakteristične akcidentne situacije, ali se one mogu ipak dogoditi. Sa stanovišta životne sredine sam tehnološki proces čak ni u ovakvim situacijama ne predstavlja veliku opasnost.

Proces naročito obuhvata:

- Pranje alumijumskih profila u rastvoru deterdženta na temperaturi 45-55 °C u trajanju 5-10 minuta,
- Ispiranje vodom u kadi za ispiranje,
- Nagrizanje profila u 10% rastvoru sumporne kiseline u trajanju od 7-10 minuta,
- Nakon nagrizanja ponovo se vrši ispiranje vodom u kadi za ispiranje,

- U kadi za pasivizaciju vrši se potapanje profila u rastvor na bazi trovalentnog hroma na temperaturi 20-25 °C u trajanju 1-2 minuta,
- Nakon nanošenja trovaletnog hroma vrši se ispiranje vodom u kadi za ispiranje,
- U kadi za demineralizaciju vrši se ispiranje demineralizovanom vodom,
- Nakon procesa ispiranja demineralizovanom vodom Al-profili idu u sušaru na proces sušenja. Sušenje se vrši na temperaturi 35-36 °C u trajanju 45 minuta,
- Pripremljeni Al-profili se pomoću krama prenose u komoru za elektrostatičko bojenje,
- Kačenje profila,
- Farbanje pneumatskim pištoljima,
- Pečenje na 180-185 °C.

Nakon završetka pečenja i hlađenja proizvodi se pažljivim rukovanjem skidaju sa nosača i slažu na kolica za transport.

6.2. Korišćenje resursa:

- Sirovine

Materije koje se koriste u procesu plastifikacije aluminijskih profila su deterdženti, hemikalije, hrom oksid, boje za bojenje i tečno gorivo.

Hrom (III) oksid je neorgansko jedinjenje sa formulom Cr₂O₃. Jedan je od glavnih oksida hroma i koristi se kao pigment. Cr₂O₃ se prirodno javlja kao eskolait, koji je nađen u hromom bogatim tremolitskim stijenama, metakvarcitima, i hlornim žilama. Eskolait je isto tako rijetka komponenta hondritnih meteorita.

Cr₂O₃ poprima strukturu korunda, koja se sastoji od heksagonalnog gusto pakovanog niza oksidnih anjona sa 2/3 oktaedralnih šupljina zauzetih hromom. Slično korundu, Cr₂O₃ je tvrd, krt materijal sa tačkom topljenja 2435 °C, dok mu je tačka ključanja 4000 °C. Hrom (III) oksid je nerastvoran u vodi, a rastvara se u neorganskim kiselinama. Za razliku od jedinjenja hroma (VI) koja su toksična, jedinjenja hroma (III) ne pripadaju grupaciji toksičnih jedinjenja.

Profili se farbaju pomoću pištolja kojim se vrši nanošenje laka u prahu na profile. Lakovi u prahu koji se koriste su termoočvršćavajući tipa epoksi-poliesterski ili poliesterski. Bazirani su na čvrstim smolama niske molekulske težine.

Obzirom da poliesterski i epoksi-poliesterski lakovi u prahu ne sadrže rastvarače, isti ne emituju isparljive materije. Ovi lakovi u prahu nijesu samozapaljivi na temperaturama pečenja. Tačka paljenja prahova leži u intervalu 400-600 °C.

Deterdženti potrebni za proces pripreme aluminijskih profila dopremaju se u vrećama, a sredstva za nagrizanje i pasivizaciju dopremaju se u standardnoj ambalaži (bidonima). Ove sirovine privremeno se skladište na posebnom mjestu u okviru objekta-hale.

- Pomoćni materijali

Materije koje se koriste u procesu plastifikacije su deterdženti, hemikalije, hrom oksid, boje za bojenje i tečno gorivo.

- Voda

Za potrebe rada pogona za plastificiranje aluminijskih profila koristiće se voda i to za fazu pripreme aluminijskih profila za plastificiranje. Snabdijevanje vodom predmetnog proizvodnog objekta, kao i ostalih objekata na lokaciji obezbijeđeno je preko sopstvene bušotine (bunara). Zaposleni u pogonu za plastificiranje aluminijskih profila za sanitарне potrebe koriste vodu u sanitarnim čvorovima koji se nalaze u drugim objektima na predmetnoj lokaciji.

Otpadne vode iz kada koje se koriste u fazi pripreme aluminijskih profila za plastifikaciju idu na proces prečišćavanja u postrojenje za tretman otpadnih voda koje je locirano van prostora hale. Nositelj projekta je, u cilju uštade potrošnje vode za tehnološki proces rada, pripremio sistem recirkulacije, tako da se tehnološka otpadna voda nakon prolaska kroz postrojenje za prečišćavanje ponovo vraća u tehnološki proces. Na ovaj način je stvorena mogućnost stalnog ciklusa vode od kada do postrojenja za prečišćavanje, uz mogućnost dodatka određene količine „svježe“ vode. Otpadna voda se nakon provjere, ponovno koristi u postrojenju ili se ispuštalj u vodopropusnu septičku jamu, sada se ispušta u plastične posude zapremine od 2m^3 , 3m^3 i pvc sud od 1m^3 . Obzirom da se voda koja se koristi u fazi pripreme aluminijskih profila koristi u nekoliko ciklusa, to potreba za vodom u okviru ove faze nije velika, jer se za druge potrebe u okviru pogona za plastificiranje aluminijskih profila ne koristi.

Sanitarnih i fekalnih voda iz objekta pogona za plastifikaciju aluminijskih profila nema, dok se vode sa krova objekta odvode putem horizontalnih i vertikalnih oluka.

Za tehnološki proces rada predmetnog proizvodnog postrojenja, godišnje potrebe za „svježom“ vodom su oko $50-60 \text{ m}^3$. Obezbeđenje ove količine vode ostvaruje se iz sopstvenog bunara (bušotine) koji operater ima na lokaciji.

- Energija

Preduzeće „Fab-live“ d.o.o. u procesu plastifikacije Al-profila i ostalih procesa predviđenih za efikasno obavljanje djelatnosti koristi električnu energiju od spoljnjih snabdjevača (Elektroprivreda Crne Gore). Glavni potrošači i njihova snaga (P) na lokaciji pogona za plastifikaciju Al-profila su:

1. Kompresor snage $18,5 \text{ kW}$,
2. Pumpa za naftu snage $6,0 \text{ kW}$.

Ukupna jednovremena snaga na nivou Pogona za plastificiranje Al-profila prema Projektu izvedenog stanja iznosi $37,30 \text{ kW}$.

Gorivo koje se koristi za rad gorionika doprema se autocistijernom i skladišti se u rezervoare zapremine 4 m^3 , koji su locirani van objekta hale gdje se vrši proces plastificiranja aluminijskih profila.

- drugo

Ugovorom o zakupu zemljišta površine 4.398,00 m² i objekata na katastarskoj parceli 8775, KO Golubovci, od 19.03.2013. godine dato je da Popović Jovan i Popović Vido (Zakupodavac) i „Fab live“ d.o.o. Podgorica (Zakupac), daju u zakup zemljište i objekte koji se nalaze u Mahali, opština Zeta, od kojih je i objekat pogona za plastificiranje aluminijskih profila.

6.3. Emisije u vazduh i njihov uticaj u životnu sredinu

U toku plastifikacije aluminijskih profila kao izvori zagađenja vazduha mogući su samo tačkasti izvori emisije gasova. Naime, u tehnološkom procesu gasovi nastaju u toku izvođenja sljedećih operacija: eloksiranja, sušenja i pečenja laka u prahu. U procesu eloksiranja i sušenja oslobađa se vrlo mala količina. U komori za pečenje poliesterskog i epoksi-poliesterskog laka u prahu ne stvaraju se gasovi, s obzirom da ovi lakovi ne sadrže rastvarače. Jedino u slučaju slabe odmašćenosti profila i to u unutrašnjim djelovima mogu se pojaviti gasovi kao produkt sagorijevanja masti.

Međutim, kako se radi o veoma malim količinama gasova koji mogu dospijeti u vazduh, to je njihov uticaj na ambijentalni kvalitet vazduha na lokaciji i oko nje praktično zanemarljiv.

Difuzni (pokretni) izvori su angažovana prevozna sredstva na lokaciji. Obzirom da je emisija iz ovih izvora periodična to se ovaj uticaj na vazduh može potpuno zanemariti.

Eventualno, u akcidentnoj situaciji, kao posljedica nastanka požara došlo bi do obrazovanja dima. Dim kao vidljiva komponenta produkata sagorijevanja, koju sačinjava mutna aerosolna mješavina čvrstih, tečnih i gasovitih produkata sagorijevanja može imati snažno izražen miris, što bi sa sobom nosilo određene posljedice po zdravlje u slučaju direktnog izlaganja istom.

6.4. Emisije u vodu i njihov uticaj u životnu sredinu

Površinskih voda na lokaciji i u njenoj blizini nema.

Sanitarnih i fekalnih voda iz pogona za plastifikaciju profila nema, dok se vode sa krova objekta odvode putem horizontalnih i vertikalnih oluka.

Snabdijevanje vodom predmetnog postrojenja, kao i ostalih objekata na lokaciji obezbijeđeno je preko sopstvene bušotine (bunara). Zaposleni u pogonu za plastificiranje profila za sanitарне potrebe koriste vodu u sanitarnim čvorovima koji se nalaze u drugim objektima na predmetnoj lokaciji.

Kao što je u tehnološkom procesu rada dato, voda u kadama se mijenja u intervalu otprilike svake dvije godine, pri čemu se u tom periodu vrši povremeni dodatak „svježe“ vode. Pošto sistem za pripremu profila čini 6 kada u kojima se u prosjeku obezbjeđuje oko 7,5 m³ vode, dolazimo do podatka da je za sve kade potrebno oko 55 m³ vode. Uz dodatak oko 50-60 m³ svježe vode na godišnjem nivou, dolazi se do podatka da je potrošnja vode oko 105-115 m³. Ove potrebne količine vode obezbjeđuju se iz sopstvenog bunara (bušotine) koji operater ima na lokaciji.

Otpadne vode iz kada koje se koriste u fazi pripreme aluminijskih profila za plastifikaciju idu na proces prečišćavanja u postrojenje za tretaman otpadnih voda koje je locirano van prostora hale.

Prilikom rada postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda stvara se i mala količina mulja. Količinu mulja, učestalost vađenja i njegovog odvoženja iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda određuje se tokom njegove eksploatacije. Uklanjanje mulja je organizovano preko ovlašćenog preduzeća u skladu sa propisanom regulativom. Poslije tretmana u postrojenju tehnološke otpadne vode iz pogona, koje se ponovo vraćaju u tehnološki proces, moraju kvalitetom odgovarati vodama koje se mogu upuštati u kanalizacionu mrežu. Otpadna se voda nakon provjere, ponovo koristi u postrojenju ili se ispušta u plastične posude. Otpadna voda se nakon provjere, ponovo koristi u postrojenju ili se ispušta u plastične posude koje zajedno sa prelivnim bazenom imaju ukupnu zapreminu od 7,4 m³.

Količina otpadnih voda koja se stvara, a koja se dovodi na postrojenje za tretman otpadnih voda jednom godišnje iznosi oko 6-12 m³.

6.5. Zaštita zemljišta

Operator je predvio odgovarajuću zaštitu kako ne bi došlo do depozicija hemijskih materija koje mogu uticati na zagađenje zemljišta.

Negativni uticaji na zemljište mogli bi se javiti uslijed neadekvatnog odlaganja komunalnog i ambalažnog otpada koji se stvara u toku funkcionalnosti projekta. Kada je komunalni otpad u pitanju, radi se o veoma malim količinama koji se generiše od strane zaposlenih u pogonu. Komunalni otpad se odlaže u metalne kontejnere i odvozi na sanitarnu deponiju „Livade“ u Podgorici. Ambalažni otpad se privremeno odlaže na posebno mjesto u okviru pogona, nakon čega će ga preuzimati ovlašćeno preduzeće. Obzirom da se za rad pogona za plastificiranje profila za potrebe rada gorionika koristi tečno gorivo (nafta) koje se skladišti u dva međusobno povezana rezervoara, to je uticaj na zemljište moguć uslijed procurenja tečnog goriva (nafte) iz rezervoara. Uticaj na zemljište može nastati i kao posljedica akcidentne situacije koja je izazvana havarijom na rezervoarima.

6.6. Upravljanje otpadom

Pošto je objekat namijenjen za plastifikaciju aluminijskih profila, to se prilikom rada stvara čvrsti otpad. On se ogleda u otpadu koji stvaraju zaposleni na lokaciji (komunalni otpad) i otpad od ambalaže u kojoj se dopremaju sirovine neophodne za odvijanje procesa plastifikacije profila (ambalaža u kojoj se doprema hrom (III) oksid i boja (prah) za bojenje profila). Komunalni otpad koji se stvara na lokaciji odlaže se u metalne kontejnere i odvozi na sanitarnu deponiju „Livade“ u Podgorici. Otpad od ambalaže se privremeno skladišti na posebno mjesto u okviru objekta-hale.

U postrojenju operatera nastaju sljedeće vrste otpada:

15 01 10* ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama, (M)

08 01 11* otpadna boja i lak koji sadrži organske rastvarače ili druge opasne supstance, (M)

19 02 05* mulj koji sadrži opasne supstance, (M)

Količina čvrstog komunalnog otpada po jednom zaposlenom iznosi oko 0,3 kg/dan, a količina otpadne ambalaže zavisi od dinamike rada pogona.

Što se tiče proizvodnje otpada, pored već navedenog komunalnog/neopasnog otpada može doći i do stvaranja određenih količina opasnog otpada. U pitanju je mulj, odnosno takozvani filter kolača, koji se javlja tokom procesa tretmana otpadnih voda iz pogona za plastificiranje profila. Ta količina iznosi 10 kg na godišnjem nivou.

Ambalaža u kojoj se doprema hrom (III) oksid i boja za bojenje profila privremeno se odlaže u okviru objekta-hale u kojem je smješten pogon za plastificiranje Al-profila.

Sav otpad koji je neophodno privremeno skladištiti, privremeno se odlaže na posebno natkriveno i zaštićeno mjesto u okviru pogona, nakon čega ga preuzimaju ovlašćena preduzeća koja imaju neophodne dozvole i saglasnosti za rad sa tim vrstama otpada.

Kad je u pitanju opasni otpad, u potpunosti ispoštovana Uredba o načinu i uslovima skladištenja otpada. Sa ovlašćenim preduzećem „Hemosan“ d.o.o. iz Bara, operater ima potpisani Ugovor, o preuzimanju opasnog otpada.

6.7. Buka i vibracije

Buka i vibracije nastaju tokom aktivnosti u tehnološkom procesu i to zbog rada sistema za ventilaciju, rada sistema za skupljanje rasutog praha u komori (ciklon, filterska sekcija) i unutrašnjeg transporta.

Svi uređaji za cirkulaciju vazduha (centrifugalni ventilatori i ciklon) su savremene konstrukcije (bešumni), tako da je nivo buke koju proizvode nizak. Unutrašnji transport sa stanovišta buke je neznatan, obzirom da se vrši pomoću krana.

Što se vibracija tiče, njih praktično nema kada je rad pogona u pitanju.

6.8. Rizik od udesa i plan hitnih mjera

Aktom o procjeni rizika i Elaboratom zaštite na radu obuhvaćen je niz postupaka usmjerenih na smanjenje uticaja na životnu sredinu, kao i osnovni elementi za ublažavanje uticaja pogona za plastifikaciju.

Osnovne mjere koje su predviđene i kojih se operater mora pridržavati su mjere date kroz zakonske propise, pravilnike, normative i standarde. Potrebno je izvršiti primjenu svih normativa i uslova pri projektovanju, izboru opreme, gradnji objekata, montaži instalacija kao i radu samog objekta. Mjere obuhvataju i uslove koje propisuju nadležni organi i institucije, kod izdavanja odobrenja i saglasnosti za izgradnju objekata i upotrebu objekata i instalacija.

Akcidentna situacija u toku funkcionisanja postrojenja može se desiti ukoliko dođe do pucanja rezervoara za tečno gorivo (nafta) koji se koriste za potrebe rada komore za farbanje. Pri tome nivo zagađenja zavisi od količine goriva koje istekne u okolno zemljište, a koje bi ga u tom slučaju kontaminiralo.

Rizik od pojave akcidenta kada su nepročišćene otpadne vode u iz pogona za plastificiranje profila u pitanju postoji u momentu ako postrojenje za prečišćavanje ne vrši prečišćavanje otpadne tehnološke vode do potrebnog nivoa kvaliteta koji je neophodan da bi se iste mogle ponovo vratiti u tehnološki proces. U tom slučaju bi moralo doći do zastoja u radu sve do momenta vraćanja postrojenja u stanje koje bi omogućilo adekvatno prečišćavanje tehnološke otpadne vode do kvaliteta koji obezbeđuje da se ista može ponovo vratiti u tehnološki proces.

Da bi se obezbijedila odgovarajuća preventivna zaštita od požara u toku rada objekta, neophodno je preduzeti sljedeće:

- U zonama opasnosti zabranjena je upotreba otvorenog plamena i pušenja.
- U zonama opasnosti zabranjena je upotreba alata koji varniči.
- Zabranjeno je istakanje gasa u toku nevremena i grmljavine.
- Osoblje zaposleno mora imati odgovarajuću ličnu zaštitnu opremu i biti osposobljeno za taj posao sa sertifikatom od nadležne institucije.
- Svi zaposleni moraju znati da rukuju mobilnom opremom zaštite od požara.
- Redovno kontrolisati ispravnost mobilne opreme zaštite od požara.
- Redovno kontrolisati ispravnost hidrantske mreže.
- Redovno kontrolisati ispravnost električnih instalacija.
- U svakom trenutku mora se omogućiti lak i neposredan pristup vatrogasnih vozila oko objekta.

U toku rada pogona potrebno je sprovesti sledeće mjere zaštite:

- neprekidno koristiti i održavati u funkciji ventilacioni sistem (ciklon i filtersku sekciju) u komori za nanošenje laka u prahu;
- obezbijediti i držati u ispravnom stanju određeni broj aparata za suvo gašenje požara;
- neiskorišćeni lak u prahu skupljen u ciklonu i filterskoj sekciji враćati u proizvodni ciklus;
- potrebno je obezbijediti adekvatnu ventilaciju radnog prostora pogona,
- na lokaciji ne treba spaljivati bilo kakve sirovine, ambalažu ili druge materijale,
- svi zaposleni u pogonu za plastificiranje Al-profila dužni su da nose zaštitnu opremu (zaštitne šljemove, kao i maske koje ih štite od gasova koji se oslobađaju tokom procesa plastificiranja profila).

6.9. Procjena mjera u slučaju prestanka rada postrojenja

U slučaju da dođe do definitivnog prestanka rada pogona za plastifikaciju aluminijskih profila neophodno bi bilo pristupiti procesu zatvaranja.

Ako bi se vršio proces demontaže instalirane opreme za pogon za plastifikaciju, u cilju dovođenja prostora lokacije i objekata za neke druge namjene, to se prilikom njene demontaže mora voditi računa o dotrajalosti pojedinih djelova opreme. Iz tih razloga vlasnik opreme prilikom demontaže opreme mora angažovati specijalizovana preduzeća koja se bave navedenom djelatnošću. Prilikom demontaže opreme pogona posebna pažnja mora biti posvećena sprječavanju mogućih emisija štetnih materijala u vazduh, kao i sprječavanju mogućnosti ugrožavanja kvaliteta zemljišta i voda od strane drugih zagađujućih materijala koji su evidentirani kroz Plan upravljanja otpadom.

Nakon uklanjanja objekata na lokaciji izvršilo bi se njeno potpuno čišćenje i pripremanje za neku drugu namjenu. Prije eventualnog početka rada na lokaciji sa nekom drugom namjenom, neophodno bi bilo izvršiti analizu segmenata životne sredine, odnosno početno stanje životne sredine.

6.10. Zaključak procjene

Na osnovu priloženog možemo zaključiti da je operater "Fab live" d.o.o iz Podgorice predao kompletan zahtjev za izdavanje integrisane dozvole za rad pogona za plastifikaciju aluminijskih profila na lokaciji KO Golubovci u opštini Zeta.

Zahtjev je podnešen u elektronskoj i štampanoj verziji. Uz zahtjev dostavljena je i kompletna Zakonom propisana dokumentacija, i to:

- Upotrebnna dozvola,
- Glavni mašinsko tehnički projekat za postrojenje,
- Izvještaj o posljednjem tehničkom pregledu,
- Plan vršenja monitoringa, rezultate mjerjenja zagađivanja elemenata životne sredine,
- Plan upravljanja otpadom,
- Saglasnost na Plan upravljanja otpadom,
- Plan mjera za efikasno korišćenje energije,
- Akt o procjeni rizika,
- Elaborat zaštite na radu,
- Izvještaj CETI-ja o kvalitetu vode i vazduha,
- Elaborat procjene uticaja,
- Ovjerenja izjava kojom se potvrđuje da su informacije sadržane u zahtjevu tačne, potpune i dostupne javnosti,
- Izvod iz GUP-a Golubovci,
- List nepokretnosti 1489,
- Rješenje CRPS,
- Rješenje o osnivanju preduzeća 1995,
- Rješenje o registraciji,
- Rješenje pdv,
- Ugovor sa preduzećem "Hemosan" d.o.o., Bar,
- Ugovor o zakupu zemljišta,
- Uvjerenje o kategorizaciji,
- Plan mjera za zaštitu životne sredine poslije prestanka rada i zatvaranja postrojenja,
- Mape i skice,
- Zakonska regulativa.

III Uslove:

1. Primjenu najbolje dostupne tehnike ili drugih tehničkih uslova i mjera

Prema važećoj legislativi koja definiše ovu oblast, najbolja dostupna tehnika (BAT) predstavlja najdjelotvornije i najmodernije faze u razvoju aktivnosti i načinu obavljanja aktivnosti, koje omogućavaju pogodniju primjenu određenih tehnika za zadovoljavanje graničnih vrijednosti

emisija, propisanih u cilju sprječavanja i/ili smanjenja emisija i uticaja na životnu sredinu kao cjelinu.

Primjena procesa plastifikacije ne generiše značajne količine otpadnih voda ni VOC emisija.

Prema prikazanom tehnološkom procesu proces plastifikacije aluminijskih profila u postrojenju preduzeća "Fab live" d.o.o. u potpunosti je u skladu sa preporukama Evropske Komisije kroz referentni dokument o najbolje dostupnim tehnikama za površinsku obradu metala i plastike iz 2006 godine - Integrated Pollution Prevention and Control Reference Document on Best Available Techniques for the Surface Treatment of Metals and Plastics August 2006.

Operater je dužan voditi dnevnik za svako dodavanje hemikalija u proizvodni proces, u toku rada pogona za plastificiranje aluminijskih profila.

1.1. Rad i upravljanje postrojenjem

Operater "Fab live" d.o.o iz Podgorice zadužen je za upravljanje pogonom i obavljanje redovnih aktivnosti.

Društvo „Fab live“ d.o.o. Podgorica osnovano je 15.11.1995. godine. Upisan je u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici pod regalarskim brojem 5 – 0031531/018. Promjena regalarskog broja izvršena je 05.08.2002. godine, u broj 5-0031531/023. PIB je 02238942.

Društvom upravlja Osnivač, na način i pod uslovima utvrđenim Odlukom o osnivanju i Statutom „Fab live“ d.o.o. Podgorica. Društvo ima Izvršnog direktora, koji je organ rukovođenja Društva.

Menadžment preduzeća obezbjeđuje resurse potrebne za sprovođenje, kontrolu i poboljšanje sistema upravljanja životnom sredinom. Resursi podrazumjevaju zaposlene sa odgovarajućim znanjem, organizacionu infrastrukturu, tehnološke i finansijske resurse.

1.2. Radno vrijeme

Normalan broj radnih sati je 40 sati u sedmici, tj. 5 radnih dana u sedmici, odnosno 8 sati dnevno.

Broj zaposlenih u pogonu za plastificiranje aluminijskih profila je tri (3) izvršioca.

1.3. Uslovi za upravljenjem zaštitom životne sredine

Lokacija projekta nalazi sa lijeve strane magistralnog puta Podgorica-Petrovac na udaljenosti oko 150 m i njegovim priključenjem na ovaj putni pravac ne može doći do zagrušenja istog. Priključenje na ovaj putni pravac je bez trajnih posljedica, a u skladu sa saobraćajnim uslovima koje je propisao nadležni organ.

Uslovi za ispuštanje efluenta (prečišćene otpadne vode) u recipijent definisani su Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda

(„Sl.list Crne Gore“, br. 056/19). Otpadne tehnološke vode koje se javljaju u toku funkcionisanja projekta se prije vraćanja u tehnološki proces prečišćavaju u postrojenju.

Objekat je priključen na elektro mrežu u skladu sa uslovima koje je propisala nadležna elektrodistribucija, bez uticaja na životnu sredinu. Elektro energetska saglasnost br. 4301-3843 izdata je 28.05.1996. godine. Snabdijevanje objekata na lokaciji pogona za plastificiranje Al-profila vrši Elektroprivreda Crne Gore (EPCG).

U toku rada postrojenja sprovode se sljedeće mjere zaštite:

- neprekidno koristiti i održavati u funkciji ventilacioni sistem (ciklon i filtersku sekciju) u komori za nanošenje laka u prahu;
- obezbijediti i držati u ispravnom stanju određeni broj aparata za suvo gašenje požara;
- neiskorišćeni lak u prahu skupljen u ciklonu i filterskoj sekciji vraćati u proizvodni ciklus;
- potrebno je obezbijediti adekvatnu ventilaciju radnog prostora pogona;
- svi zaposleni u pogonu za plastificiranje profila dužni su da nose zaštitnu opremu (zaštitne šljemove, kao i maske koje ih štite od gasova koji se eventualno oslobađaju tokom procesa plastificiranja profila).

Na lokaciji se ne spaljuju bilo kakve sirovine, ambalaža ili drugi materijali. U ovoj zoni nema zaštićenih prirodnih i kulturnih dobara, tako da rad postrojenja nema uticaj na njih i njihovu okolinu.

Sekretarijat za privredu Opštine Podgorica je na osnovu zahtjeva preduzeća „Fab Live“ d.o.o. iz Podgorice, Mahala bb, donio rješenje broj 07-040/01-2855 od 25.12.2001. godine kojim se utvrđuje da su u poslovnom prostoru površine 3.234 m², od kojih jedan dio površine 892 m² prostor koji pripada pogonu za plastificiranje aluminijskih profila, na katastarskoj parceli 8775, KO Golubovci, ispunjeni uslovi u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu, zaštite i unapređenja životne sredine, kao i drugi uslovi propisani za izradu aluminijске bravare.

2. Mjere iz elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu

Za obezbeđenje optimalnog rada postrojenja za pogon za plastifikaciju aluminijskih profila na lokaciji koju čini katastarska parcela broj 8775, KO Golubovci i zaštite životne sredine i zdravlja ljudi od eventualnog štetnog uticaja, neophodno je sprovesti mjere u cilju sprječavanja ili eliminisanja mogućeg zagađenja.

Mjere koje se trebaju preuzeti u cilju sprječavanja ili eliminisanja zagađenja mogu se podijeliti na:

- a) mjere zaštite u fazi gradnje, odabira i montaže opreme,
- b) mjere zaštite u fazi eksploatacije,
- c) mjere zaštite u slučaju akcidenta.

Cilj utvrđivanja mera za smanjenje ili sprječavanje zagađenja je da se ispitaju eventualne mogućnosti eliminacije, redukcije ili kompenzacije utvrđenih uticaja.

Pored toga, eksploatacija postrojenja mora biti u svemu u skladu sa važećim propisima i principima koji se odnose na antiseizmičko projektovanje i građenje, u cilju suočenja

sezimičkog rizika na prihvatljiv nivo. Obzirom da je objekat izgrađen prije skoro 30 godina, nosilac projekta je poštovao propise koji se odnose na seizmičnost predmetnog terena.

Osnovne mjere koje su predviđene i kojih se operater mora pridržavati su mjere date kroz zakonske propise, pravilnike, normative i standarde. Potrebno je izvršiti primjenu svih normativa i uslova pri projektovanju, izboru opreme, gradnji objekata i montaži instalacija. Mjere obuhvataju i uslove koje propisuju nadležni organi i institucije, kod izdavanja odobrenja i saglasnosti za obavljanje aktivnosti i svakodnevno funkcionisanje postrojenja.

Operater obezbeđuje pravilno upravljanje svim vrstama otpada koje se stvaraju na lokaciji, a u skladu sa postojećim zakonskim propisima.

Elaboratom procjene uticaja na životnu sredinu definisane su mjere za sprječavanje, smanjenje ili otklanjanje štetnih uticaja.

Mjere zaštite od požara

Da bi se obezbijedila odgovarajuća preventivna zaštita od požara u toku rada objekta, neophodno je preduzeti sljedeće:

- U zonama opasnosti zabranjena je upotreba otvorenog plamena i pušenja.
- U zonama opasnosti zabranjena je upotreba alata koji varniči.
- Zabranjeno je istakanje gasa u toku nevremena i grmljavine.
- Osoblje zaposleno mora imati odgovarajuću ličnu zaštitnu opremu i biti osposobljeno za taj posao sa sertifikatom od nadležne institucije.
- Svi zaposleni moraju znati da rukuju mobilnom opremom zaštite od požara.
- Redovno kontrolisati ispravnost mobilne opreme zaštite od požara.
- Redovno kontrolisati ispravnost hidrantske mreže.
- Redovno kontrolisati ispravnost električnih instalacija.
- U svakom trenutku mora se omogućiti lak i neposredan pristup vatrogasnih vozila oko objekta.

U toku rada postrojenja sprovode se sljedeće mjere zaštite:

- neprekidno koristiti i održavati u funkciji ventilacioni sistem (ciklon i filtersku sekciju) u komori za nanošenje laka u prahu;
- obezbijediti i držati u ispravnom stanju određeni broj aparata za suvo gašenje požara;
- neiskorišćeni lak u prahu sakupljen u ciklonu i filterskoj sekciji vraćati u proizvodni ciklus;
- potrebno je obezbijediti adekvatnu ventilaciju radnog prostora pogona;
- svi zaposleni u pogonu za plastificiranje profila dužni su da nose zaštitnu opremu (zaštitne šljemove, kao i maske koje ih štite od gasova koji se eventualno oslobođaju tokom procesa plastificiranja profila).

Na lokaciji ne treba spaljivati bilo kakve sirovine, ambalažu ili druge materijale.

Radi izbjegavanja mogućnosti akcidentnih situacija sa aspekta zaštite životne sredine preporučuje se periodična kontrola ispravnosti ventilacionih sistema na komori za nanošenje laka u prahu.

Mjere zaštite od otpadnih voda

Kada su otpadne vode u pitanju tačno je definisano Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list Crne Gore“, br. 056/19) koji kvalitet otpadnih voda nakon tretmana u postrojenju za prečišćavanje odgovara za vraćanje vode u tehnološki proces.

Prilikom rada postrojenja za tretman otpadnih voda stvara se mala količina mulja u vidu filter kolača. Količinu mulja, učestanost vađenja i njegovog odvoženja iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda potrebno je odrediti tokom njegove eksploatacije. Uklanjanje mulja treba organizovati preko ovlašćenog preduzeća u skladu sa propisanim režimom. Poslije tretmana u postrojenju, tehnološke otpadne vode iz pogona, a koje se ponovo vraćaju u tehnološki proces moraju kvalitetom odgovarati vodama koje se mogu upuštati u kanalizacionu mrežu.

Prije vraćanja otpadnih voda u tehnološki proces (poslije njihovog prečišćavanja na uređaju za tretman otpadnih voda) kontrolisati pH vrijednost i ukoliko se razlikuje od vrijednosti pH=7 dovesti ga do vrijednosti pH=7 postupkom neutralizacije.

Mjere zaštite zemljišta

Kao što je napomenuto, curenje goriva iz rezervoara je moguće uslijed njihovog procurenja ili uslijed njihove havarije. U cilju zaštite od mogućeg uticaja na zemljište uslijed mogućeg curenja goriva iz rezervoara neophodno je uraditi odgovarajuću tankvanu, koja mora imati zapreminu minimum 1/3 ukupne zapremine rezervoara.

Na osnovu opisanog tehnološkog procesa rada pogona za hemijsku obradu i plastificiranje profila može se reći da sam tehnološki proces, kao i preduzete mjere zaštite u toku redovnog rada pogona obezbjeđuju visok nivo zaštite.

Zabranjena je upotreba zemljišta za poljoprivrednu djelatnost.

Mjere zaštite na rezervoarima

- Obaveza radnika je da redovno i precizno obavljaju kontrolu količine goriva u rezervoarima, da bi se na vrijeme uočio svaki gubitak goriva u rezervoarima izvan prihvatljivih parametara.
- Najmanje jednom u prvih deset godina potrebno je izvršiti nedestruktivnu kontrolu debljine zidova rezervoara i kontrolu napredovanja korozionih procesa.
- Kod rezervoara je potrebno uraditi tankvanu ispod njih u cilju sprječavanja eventualnih curenja ili prospisanja goriva. Tankvana ispod rezervoara mora biti urađena od vodonepropusnog betona, a treba da bude zapremine da može primiti i zadržati tečno gorivo u zapremini koja odgovara kapacitetu rezervoara.

Mjere predviđene za otklanjanje opasnosti od udesa su:

- Pravilno izvedene instalacije i izbor opreme koja je bila definisana kroz glavni projekat,
- Pravilno izvedene protivpožarne instalacije,
- Pravilno izvršeno obilježavanje, upozoravanje i zabrane preko natpisnih tabli,
- Pravilno korišćenje predviđenih mjera zaštite na radu od strane zaposlenih radnika i nošenje odgovarajuće odjeće i obuće, rukavica i naočara,
- Sve akcije obavljati prema uputstvima iz projekta zaštite od požara.

S obzirom, da se u toku proizvodnog procesa koriste opasne hemikalije, neophodno je da se iste skladište u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima za skladištenje i mjerama za bezbjedno čuvanje, odnosno upotrebu opasnih hemikalija ("Službeni list Crne Gore", br. 061/18 od 14.09.2018).

Operater je dužan da u skladu sa navedenim Pravilnikom obezbijedi, da se u prostoru odnosno objektu gdje se rukuje opasnim hemikalijama nalazi:

- 1) uputstvo za ličnu dekontaminaciju;
 - 2) uputstvo za dekontaminaciju radnih površina, uređaja, opreme i sredstva za sprječavanje posljedica nesreće;
 - 3) antidoti u skladu sa bezbjednosnim listom za hemikaliju;
 - 4) oprema za zaštitu disajnih organa i drugih djelova tijela.
3. Granične vrijednosti emisija zagađujućih materija, utvrđene za dato postrojenje
- 3.1. Granične vrijednosti emisija zagađujućih materija za vazduh

Eksplotacijom pogona za plastifikaciju aluminijskih profila ne dolazi do koncentracije hemijskih materija u vazduhu koje bi mogle dati negativne efekte i uticale na postojeći i planirani režim vazduha. Zbog toga ne postoji posebno postrojenje za tretman zagađujućih materija.

Naime, u tehnološkom procesu gasovi nastaju u toku izvođenja sljedećih operacija: eloksiranja, sušenja i pečenja laka u prahu. Funkcionisanje pogona može u određenim akcidentnim slučajevima dovesti do pojave požara. Usljed pojave požara u predmetnom objektu javljaju se produkti razlaganja koji mogu imati toksični uticaj na vazduh u radnoj i životnoj sredini, što se odražava na biološki organizam.

Tačkasti izvori emisija zagađujućih materija su gasovi koji se oslobađaju prilikom procesa pripreme aluminijskih profila i u toku procesa plastificiranja.

U komori za pečenje poliesterskog i epoksi-poliesterskog laka u prahu ne stvaraju se gasovi, s obzirom da ovi lakovi ne sadrže rastvarače. Jedino u slučaju slabe odmašćenosti profila i to u unutrašnjim djelovima mogu se pojaviti gasovi kao produkt sagorijevanja masti. Postrojenje za potrebe rada koristi i električnu energiju ali ni to ne može negativno uticati na kvalitet vazduha.

Granične vrijednosti sadržaja zagađujućih materija u vazduhu (imisija) koje je operater dužan da prati u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha („Sl. list Crne Gore“, br. 25/10, 40/11, 43/15 i 073/19) propisane su Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list Crne Gore“, br. 25/12), i to:

Sumpor dioksid

Vrsta zaštite	Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Zaštita zdravlja	Jednočasovna srednja vrijednost	350 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 24 puta u toku godine	Nema
	Dnevna srednja vrijednost	125 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 3 puta u toku godine	nema

Azot dioksid

Vrsta zaštite	Period usrednjavanja	Granična vrijednost
Zaštita zdravlja	Jednočasovna srednja vrijednost	200 µg/m ³ ne smije biti prekoračene preko 18 puta godišnje
	Dnevna srednja vrijednost	40 µg/m ³

Olovo

Vrsta zaštite	Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Zaštita zdravlja	Godišnja srednja vrijednost	0,5 µg/m ³	nema

Benzen

Vrsta zaštite	Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Zaštita zdravlja	Godišnja srednja vrijednost	5 µg/m ³	nema

Ugljen monoksid

Vrsta zaštite	Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Zaštita zdravlja	Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost ⁽¹⁾	10 mg/m ³	nema

⁽¹⁾ Maksimalna dnevna 8-časovna srednja vrijednost određuje se ispitivanjem srednjih osmočasovnih vrijednosti izračunatih na osnovu jednočasovnih podataka koji su ažurirani svakih sat vremena. Svaka izračunata osmočasovna srednja vrijednost pripisuje se datumu kada se završava period računanja (npr. početni period računanja za svaki dan je od 17:00 časova prethodnog dana do 01:00 časova toga dana; završni period računanja za svaki dan biće period od 16:00 do 24:00 časa istog dana).

Suspendovane čestice PM₁₀

Vrsta zaštite	Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Zaštita zdravlja	Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m ³ , ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje	100% na dan stupanja na snagu ove uredbe, a smanjuje se svake naredne godine za određeni godišnji procenat dok se granica tolerancije ne smanji na 0% do 2015. godine
	Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³	40% na dan stupanja na snagu ove uredbe, a smanjuje se svake naredne godine za određeni godišnji procenat dok se granica tolerancije ne smanji na 0% do 2015. godine

Fluoridi

Vrsta zaštite	Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Zaštita zdravlja	Dnevna srednja vrijednost	10 µg/m ³	nema
	Godišnja srednja vrijednost	5 µg/m ³	nema

Suspendovane čestice PM_{2,5}

Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Faza I Godišnja srednja vrijednost	25 µg/m ³	20% na dan stupanja na snagu ove uredbe, a smanjuje se svake naredne godine za određeni godišnji procenat dok se granica tolerancije ne smanji na 0% do 2015. godine
Faza II Godišnja srednja vrijednost	20 µg/m ³	40% na dan stupanja na snagu ove uredbe, a smanjuje se svake naredne godine za određeni godišnji procenat dok se granica

		tolerancije ne smanji na 0% do 2015. godine

Teški metali (ukupan sadržaj u frakcijama PM10 - srednja vrijednost za kalendarsku godinu)

Vrsta zaštite	Period usrednjavanja	Metal	Ciljna vrijednost
Zaštita zdravlja	Godišnja srednja vrijednost	As	6 ng/m ³
		Cd	5 ng/m ³
		Ni	20 ng/m ³

Benzo(a)piren (ukupan sadržaj u frakcijama PM10 - srednja vrijednost za kalendarsku godinu)

Vrsta zaštite	Period usrednjavanja	Ciljna vrijednost
Zaštita zdravlja	Godišnja srednja vrijednost	1 ng/m ³

Pragovi upozoravanja i Prag obavještavanja

Prag upozoravanja	Zagađujuća materija	Period usrednjavanja	Prag
	Sumpor dioksid	1 sat ⁽¹⁾	500 µg/m ³
	Azot dioksid	1 sat ⁽¹⁾	400 µg/m ³
	Ozon	1 sat ⁽¹⁾	240 µg/m ³
Prag obavještavanja	Ozon	1 sat ⁽¹⁾	180 µg/m ³

(1) U skladu sa ovom uredbom, prekoračenja praga upozoravanja mjere se ili predviđaju u roku od tri uzastopna sata.

3.2. Granične vrijednosti emisija zagađujućih materija za vodu

Prije ispuštanja otpadnih voda u recipijent ili javnu kanalizaciju otpadna voda treba da zadovolji propisani kvalitet, odnosno propisane granične vrijednosti emisija otpadnih voda, koje se utvrđuju dozvoljenim koncentracijama zagađujućih supstanci i/ili opterećenjem u otpadnim vodama. Otpadna se voda nakon provjere, ponovno koristi u postrojenju ili se ispušta u plastične posude.

U tehnološkom procesu plastificiranja aluminijskih profila u fazi pripreme koristi se voda koja se ubacuje u kade. U procesu pripreme aluminijskih profila upotreba vode jedna je od osnovnih funkcija u procesu.

Nakon upotrebe u kadama ova voda se otprilike jednom godišnje javlja kao otpadna voda. Otpadne vode iz kada koje se koriste u fazi pripreme aluminijumskega profila za plastifikaciju idu na proces prečišćavanja u postrojenje za tretman otpadnih voda koje je locirano van prostora hale.

Na osnovu Pravilnika ("Službeni list Crne Gore", br. 056/19) granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci u otpadnim vodama koje se ispuštaju u javnu kanalizaciju, date su u tabeli broj 1

Tabela br. 1: Granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci u otpadnim vodama, koje se smiju ispuštati u javnu kanalizaciju

Parametri	Izraženi kao	Jedinica mjere	Javna kanalizacija
FIZIČKO-HEMIJSKI PARAMETRI			
1. pH vrijednost			6,5-9,5
2. Temperatura		°C	40
3. Taložne materije		ml/lh	10
4.Ukupne suspendovane materije		mg/l	500
ORGANSKI PARAMETRI			
5.BPK ₅	O ₂	mg/l	500
6.HPK	O ₂	mg/l	700
7.Teškoisparljive lipofilne materije (ukupna ulja i masti)		mg/l	100
8. Ukupni ugljovodonici		mg/l	30
9. Lakoisparljivi aromatični ugljovodonici (BTX)		mg/l	1,0
9.1. Benzen		mg/l	1,0
10. Trihlorbenzeni		mg/l	0,04
11. Polihlorovani bifenili (PCB)		mg/l	0,001
12. Adsorbujudi organski halogeni (AOX)		mg/l	0,5
13. Lakoisparljivi hlorovani ugljovodonici		mg/l	1,0
13.1. Tetrahlormetan		mg/l	0,1
13.2. Trihlorometan		mg/l	0,1
13.3. 1,2 – dihloretan		mg/l	0,1
13.4. 1,1 – dihloreten		mg/l	0,1
13.5. Trihloreten		mg/l	0,1
13.6. Tetrahloretilen		mg/l	0,1
13.7. Heksahloro - 1,3-butadien (HCBD)		mg/l	0,01
13.8. Dihlormetan		mg/l	0,1
14.Fenoli		mg/l	10,00
15. Deterdženti, anjonski		mg/l	10,00
16. Deterdženti, nejonski		mg/l	10,00
17. Deterdženti, katjonski		mg/l	2,0
18.Organohlorovani pesticidi			
18.1. Heksahlorbenzen (HCB)		mg/l	0,001
18.2.Lindan		mg/l	0,01
18.3.Endosulfan		mg/l	0,0005
18.4.Aldrin		mg/l	0,001
18.5.Dieldrin		mg/l	0,001
18.6.Endrin		mg/l	0,001
18.7.Izodrin		mg/l	0,001
18.8. Pentahlorbenzen		mg/l	0,0007
19.9.Ukupni DDT		mg/l	0,0025
19.10.Para-para DDT		mg/l	0,001
20.Triazinski pesticidi i metaboliti			
20.1.Alahlor		mg/l	0,03
20.2.Atrazin		mg/l	0,06

20.3.Simazin		mg/l	0,1
21.Organofosforni pesticidi			
21.1.Hlorfenvinfos		mg/l	0,01
21.2.Hlorpirifos		mg/l	0,003
22.Pesticidi fenilurea, bromacil, metribuzin			
22.1.Izoproturon		mg/l	0,03
22.2.Duron		mg/l	0,02
23.Dragi pesticidi			
23.1.Pentahlorofenol (PCP)		mg/l	0,04
24.Organokalajna jedinjenja			
24.1.Tributilkalajna jedinjenja	TBT _{kation}	mg/l	0,00002
25.Policiklični aromatični ugljovodonici (PAH)			
25.1.Antracen		mg/l	0,01
25.2.Naftalen		mg/l	0,01
25.3.Fluoranten		mg/l	0,01
25.4.Benzo(a)piren		mg/l	0,05
25.5.Benzo(b)fluoranten		mg/l	0,003
25.6.Benzo(k)fluoranten		mg/l	0,003
25.7.Benzo(g,h,i)perilen		mg/l	0,0002
25.8.Indeno(1,2,3-cd)piren		mg/l	0,0002
26.Draga organska jedinjenja			
26.1.Hloroalkani C10-C13		mg/l	0,04
26.2.Nonilfenol i nonilfenol etoksilati		mg/l	0,03
26.3.di(2-ethylheksil)ftalat (DEHP)		mg/l	0,13
26.4.Oktilfenoli i oktilfenol etoksilati		mg/l	0,01
26.5.Pentabromodifeniletri (PBDE)		mg/l	0,00005
NEORGANSKI PARAMETRI			
27.Arsen	As	mg/l	0,1
28.Bakar	Cu	mg/l	0,5
29.Barijum	Ba	mg/l	5
30.Bor	B	mg/l	10,0
31.Cink	Zn	mg/l	2
32.Kadmijum	Cd	mg/l	0,1
33.Kobalt	Co	mg/l	1
34.Kalaj	Sn	mg/l	2
35.Ukupni hrom	Cr	mg/l	0,5
36.Hrom (VI)	Cr	mg/l	0,1
37.Mangan	Mn	mg/l	4,0
38.Nikal	Ni	mg/l	0,5
39.Olovo	Pb	mg/l	0,5
40.Selen	Se	mg/l	0,1
41.Srebro	Ag	mg/l	0,1
42.Vanadijum	V	mg/l	0,1
43.Gvožđe	Fe	mg/l	10
44.Živa	Hg		0,01
45.Fluoridi rastvorenii	F		20,0
46.Sulfiti	SO ₃		10
47.Sulfidi rastvorenii	S		1,0

48.Sulfati	SO ₄		200 (k)
49.Hloridi	Cl		1000 (k)
50.Ukupni fosfor	P		10
51.Hlor slobodni	Cl		0,5
52.Hlor ukupni	Cl		1,0
53.Ukupni azot	N		50
54.Nitriti	N		10
55.Ukupni cijanidi	CN		1,0
56.Cijanidi slobodni	CN		0,1

4. Mjere zaštite vazduha, vode i zemljišta

4.1. Mjere zaštite vazduha:

4.1.1. Proces rada i postrojenja za tretman

Obavezuje se operater da upravlja procesom rada na način koji će omogućiti da ne dolazi do povećanih emisija u vazduhu.

U postrojenju nijesu instalirana postrojenja za tretman zagađujućih materija u vazduhu.

Eksplotacijom postrojenja za plastifikaciju profila neće doći do emisije i imisije zagađujućih materija u vazduhu, koje bi dale negativne efekte i uticale na postojeći i planirani kvalitet vazduha. Naime, u tehnološkom procesu gasovi nastaju u toku izvođenja sljedećih operacija: pripreme profila, sušenja i pečenja laka u prahu.

U komori za pečenje poliesterskog i epoksi-poliesterskog laka u prahu ne stvaraju se gasovi, s obzirom da ovi lakovi ne sadrže rastvarače. Jedino u slučaju slabe odmašćenosti profila i to u unutrašnjim djelovima mogu se pojaviti gasovi kao produkt sagorijevanja masti. Obzirom da objekat za potrebe rada koristi električnu energiju neće biti negativnih uticaja na kvalitet vazduha u toku njegove eksplotacije.

4.1.2. Tačkasti izvori emisija

U postrojenju ne postoje tačkasti izvori emisija.

Emisije zagađujućih materija nastaju od gasova koji se oslobađaju prilikom procesa pripreme profila i u toku procesa plastificiranja. U komori za pečenje poliesterskog i epoksi-poliesterskog laka u prahu ne stvaraju se gasovi, s obzirom da ovi lakovi ne sadrže rastvarače. Jedino u slučaju slabe odmašćenosti profila i to u unutrašnjim djelovima mogu se pojaviti gasovi kao produkt sagorijevanja masti. Postrojenje za potrebe rada koristi i električnu energiju ali ni to ne može negativno uticati na kvalitet vazduha.

4.1.3. Difuzni izvori emisija

Difuzni (pokretni) izvori su angažovana prevozna sredstva na lokaciji. Obzirom da je emisija uz ovih izvora periodična to se ovaj uticaj na vazduh može zanemariti.

Operater se obavezuje da preduzme sve potrebne mjere kako bi se difuzne emisije, koje potiču od saobraćaja koji se odvija u krugu fabrike svele na minimum. Operater je dužan da

izbjegne disperziju prašine van granica postrojenja, te da redovno održava fabrički krug, čisti saobraćajnice, točkove kamiona i dr.

4.1.4. Mirisi

Iz postrojenja nema emisija koje bi prouzrokovale snažno izražen miris.

4.1.5. Koncentracija zagađujućih materija u vazduhu i uticaju na kvalitet vazduha

Obavezuje se opareter da sprovodi monitoring kvaliteta vazduha.

Granične vrijednosti sadržaja zagađujućih materija u vazduhu (imisija), koje je operater dužan da prati u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha („Sl. list Crne Gore“, br. 25/10, 40/11 i 43/15), propisane su Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list Crne Gore“, br. 25/12), i to:

- suspendovane čestice PM₁₀
- suspendovane čestice PM_{2.5}
- ugljen (II) oksid (CO)
- azot (II) oksid (NO),
- azot (IV) oksid (NO₂),
- sumpor (IV) oksid (SO₂),

Za ova mjerena mora biti angažovano akreditovano pravno lice, a troškove mjerena snosi operater.

Operater je u obavezi da u roku od godinu dana izvrši mjerena kvaliteta vazduha, i izvještaje dostavi Agenciji za zaštitu životne sredine.

Ukoliko izvještaji ispitivanja pokažu da je kvalitet vazduha na lokaciji postrojenja zadovoljavajući, operater je obavezi da svake 3 (tri) godine vrši monitoring kvaliteta vazduha.

4.1.6. Kontrola i monitoring koje vrši operater:

- Specificirana metodologija

Kontrola i praćenje kvaliteta vazduha u Crnoj Gori vrši se radi ocjenjivanja, planiranja i upravljanja kvalitetom vazduha. Analiza dobijenih rezultata služi kao osnov za predlaganje mjera za poboljšanje i unaprjeđenje kvaliteta vazduha. „Fab Live“ d.o.o je odgovoran za sve što se događa na predmetnom prostoru i mora da vodi računa o zaštiti vazduha, voda i zemljišta i zdravlja ljudi.

Praćenje kvaliteta vazduha u Crnoj Gori se vrši u skladu sa Zakonom o zaštiti vazduha, („Sl. list Crne Gore“), br. 25/10, 40/11, 43/15 i 73/19), Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha, („Sl. list Crne Gore“, 25/12) i Pravilnikom o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha, („Sl. list Crne Gore“, br. 21/11).

- Definisana učestalost mjerena

Kako bi se mogla dati ocjena o kvalitetu vazduha, operater je u obavezi da praćenje kvaliteta vazduha, odnosno učestalost mjerena, izvrši u skladu sa Pravilnikom o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha, („Sl. list Crne Gore“, br. 21/11). Navedenim Pravilnikom propisano je da povremena mjerena kvaliteta vazduha moraju biti ravnomjerno raspoređena tokom godine. To podrazumjeva sledeće mogućnosti:

- 24 – časovno mjerjenje jednom sedmično tokom cijele godine, nasumično izabranog dana, ili
 - Mjerjenje 8 sedmica (ravnomjerno raspoređenih tokom godine) tako da bude reprezentativno za različite klimatske i druge uslove, odnosno da bude zadovoljen kriterijum za minimum 14% na godišnjem nivou.
- Definisane pravila za tumačenje rezultata mjerena

Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha se tumače u skladu sa Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha, („Sl. list Crne Gore“, 25/12).

- Definisane rokove za dostavljanje podataka nadležnom organu

Dostavljanje podataka Agenciji za zaštitu životne sredine vrši se putem redovnih godišnjih izvještaja o radu operatera. Izvještaji se dostavljaju shodno Zakonu o zaštiti vazduha („Službeni list Crne Gore“, broj: 25/10, 40/11, 43/15 i 73/19) do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

4.1.7. Izvještavanje (način, učestalost i obim podataka)

Godišnje izvještaje neophodno je dostaviti u štampanoj i elektronskoj verziji.

4.2. Mjere zaštite vode – otpadne vode:

Obavezuje se operater da pribavi vodnu dozvolu, u roku od godinu dana od dana izdavanja ovog Rješenja, kojom će biti propisani način, uslovi i obim korišćenja voda i ispuštanja otpadnih voda, shodno članu 118 Zakona o vodama („Sl. list Republike Crne Gore“, br. 27/07, „Sl. list Crne Gore“, br. 73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17) i članu 8 Pravilnika o sadržaju zahtjeva i dokumentaciji za izdavanje vodnih akata, načinu i uslovima za obavezeno oglašavanje u postupku utvrđivanja vodnih uslova i sadržaju vodnih akata („Sl. list Crne Gore“, br. 7/08, 14/16, 2/17, 80/17 i 84/18).

4.2.1. Proces rada postrojenja za tretman otpadnih voda

Obavezuje se operater da vrši prečišćavanje otpadne vode iz kada koje se koriste u fazi pripreme aluminijskih profila za plastifikaciju u postrojenje za tretman otpadnih voda koje je locirano van prostora hale. Pošto je dinamika dolaska otpadne vode na postrojenje takva da ista ide na proces prečišćavanja jednom godišnje, operater je u cilju uštede potrošnje vode za tehnološki proces rada pripremio sistem recirkulacije, tako da se tehnološka otpadna voda nakon prolaska kroz postrojenje za tretman otpadnih voda ponovo vraća u tehnološki proces. Na ovaj način je stvorena mogućnost stalnog ciklusa vode od kada do postrojenja za

prečišćavanje, uz mogućnost dodatka određene količine „svježe“ vode. Obzirom da se voda koja se koristi u fazi pripreme aluminijskih profila koristi u nekoliko ciklusa, to potreba za vodom u okviru ove faze nije velika, dok se za druge potrebe u okviru pogona za plastificiranje aluminijskih profila ne koristi.

Otpadna voda od ispiranja dolazi u rezervoar, odakle se pumpom odvodi do rezervoara za primarni tretman. Pumpom se takođe voda transportuje u bazen za neutralizaciju. Proces se kontroliše pH metrom, koji kontroliše automatsku pumpu za kreč ili pumpu za doziranje sumporne kiseline. Nakon neutralizacije voda odlazi u rezervoar za flokulaciju, gdje se dodaje polielektrolit da olakša formiranje i taloženje mulja. Nakon toga, voda ide u lamelarni dekanter u kojem se obavlja dekantacija.

Završna obrada otpadne vode je filtracija na pijesku i aktivnom uglju. Kompletan proces u postrojenju je automatski kontrolisan. Prije vraćanja otpadnih voda u tehnološki proces (poslije njihovog prečišćavanja na uređaju za tretman otpadnih voda) kontroliše se pH vrijednost i ukoliko se razlikuje od vrijednosti pH=7 neophodno je sprovesti postupak neutralizacije kako bi se postigla normativna vrijednost pH=7.

Poslije tretmana u postrojenju, tehnološke otpadne vode iz pogona, a koje se ponovo vraćaju u tehnološki proces moraju kvalitetom odgovarati vodama koje se mogu upuštati u kanalizacionu mrežu.

Takođe, otpadna voda se nakon provjere, iz bazena kapaciteta $1,4\text{m}^3$ potopnom pumpom odvodi u dva velika plastična suda kapaciteta 3m^3 i 2m^3 , tj. ukupnog kapaciteta 5m^3 . Osim ovih sudova postoji i pvc sud kapaciteta 1m^3 , ukoliko se prilikom prebacivanja crijeva bazen od $1,4\text{m}^3$ napuni vodom.

4.2.2. Koncentracije štetnih i opasnih materija u vodama kao i vodna tijela koja primaju ispuštene otpadne vode

Radom pogona za plastifikaciju aluminijskih profila neće se izvršiti depozicija hemijskih materija koje mogu uticati na zagađenje zemljišta, obzirom da je investitor predvidio odgovarajuću zaštitu, kako je to opisano u procesu rada. Negativni uticaji na zemljište mogu se javiti uslijed neadekvatnog odlaganja komunalnog i ambalažnog otpada koji se stvara u toku funkcionisanja projekta.

Kad su otpadne vode u pitanju, operater iste se ne smije direktno ispuštati u zemljište i/ili podzemno vodno tijelo, shodno Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda ("Službeni list Crne Gore", br. 056/19), tačka 7. Granične vrijednosti emisija otpadnih voda koje se ispuštaju u podzemne vode.

Na području gdje nije izgrađena javna kanalizacija, kao što je u slučaju lokacije Operatera, neophodno je izvesti septičku jamu bez ispusta i preliva sa vodonepropusnim dnem i zidovima za otpadne vode, ili obezbijediti plastične posude za prihvatanje otpadnih voda. Operater je u svom postrojenju ugradio plastične posude ukupnog kapaciteta 7.4m^3 .

Prije ispuštanja otpadnih voda u ovom slučaju u javnu kanalizaciju, otpadna voda treba da zadovolji propisani kvalitet, odnosno propisane granične vrijednosti emisija otpadnih voda,

koje se utvrđuju dozvoljenim koncentracijama zagađujućih supstanci i/ili opterećenjem u otpadnim vodama, datim u tabeli broj 1 - Granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci u otpadnim vodama, koje se smiju ispuštati u javnu kanalizaciju.

4.2.3. Kontrola i monitoring koje vrši operater:

- Specificirana metodologija

Minimalna učestalost uzorkovanja industrijskih i drugih otpadnih voda u zavisnosti je od količine ispuštenih otpadnih voda, data je u tabelama broj 2 i 3. Operater je u obavezi da dva puta godišnje vrši uzorkovanje otpadnih voda.

Tabela br. 2: Minimalna učestalost uzorkovanja sa parametrima u zavisnosti od količine ispuštenih voda

PRIJEMNIK	MINIMALNA UČESTALOST			
	Do 10 m ³ vode/dan	10 – 100 m ³ vode/dan	100 – 1000 m ³ vode/dan	Više od 1000 m ³ vode/dan
Javna kanalizacija sa postrojenjem za prečišćavanje	1 x godišnje	2 x godišnje	4 x godišnje	6 x godišnje

Tabela br.3: Minimalna učestalost uzorkovanja sa parametrima u zavisnosti od količine ispuštenih voda

Parametar (javna kanalizacija)	Dinamika mjerena	Mjesto uzorkovanja
pH vrijednost, Temperatura, Taložne materije, Ukupne suspendovane materije, BPK ₅ , HPK, Teškoisparljive lipofilne materije (ukupna ulja i masti), Ukupni ugljovodonici, Lakoisparljivi aromatični ugljovodonici (BTX), Benzen, Trihlorbenzeni, Polihlorovani bifenili (PCB), Adsorbujudi organski halogeni (AOX), Lakoisparljivi hlorovani ugljovodonici, Tetrahlormetan, Trihlorometan, 1,2 – dihloretan, 1,1 – dihloreten, Trihloren, Tetrahloretilen, Heksahloro - 1,3-butadien (HCBD), Dihlormetan, Fenoli, Deterdženti (anjonski, nejonski, katjonski), Organohlorovani pesticidi, Heksahlorbenzen (HCB), Lindan,	2 x godišnje	Na ispustima otpadnih voda

Endosulfan, Aldrin, Dieldrin, Endrin, Izodrin, Pentahlorbenzen, Ukupni DDT, Para-para DDT, Alahlor, Atrazin, Simazin, Hlorfenvinfos, Hlorpirifos, Izoproturon, Diuron, Pentahlorofenol (PCP), Tributilkalajna jedinjenja, PAH, Antracen, Naftalen, Fluoranten, Benzo(a)piren, Benzo(b)fluoranten, Benzo(k)fluoranten, Benzo(g,h,i)perilen, Indeno(1,2,3-cd)piren, Hloroalkani C10-C13, Nonilfenol i nonilfenol etoksilati, di(2-etylheksil)ftalat (DEHP), Oktilfenoli i oktilfenol etoksilati, Pentabromdifeniletri (PBDE), Aluminijum, Arsen, Bakar, Barijum, Bor, Cink, Kadmijum, Kobalt, Kalaj, Ukupni hrom, Hrom (VI), Mangan, Nikal, Olovo, Selen, Srebro, Vanadijum, Gvožđe, Živa, Fluoridi rastvorenii, Sulfiti, Sulfidi rastvorenii, Sulfati, Hloridi, Ukupni fosfor, Hlor slobodni, Hlor ukupni, Ukupni azot, Nitriti, Ukupni cijanidi, Cijanidi slobodni.	

- Definisana učestalost mjerena

Mjerenje kvaliteta otpadne vode operater je dužan da sprovodi prema tabeli iznad, shodno Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list Crne Gore“ br. 56/19).

Mjerenja se mogu vršiti i češće po nalogu nadležnih organa.

- Definisanje pravila za tumačenje rezultata mjerenja

U skladu sa propisima navedenim u ovoj tački.

- Definisanje roka za dostavljanje podataka nadležnom organu

Dostavljanje podataka Agenciji za zaštitu životne sredine vrši se putem redovnih godišnjih izvještaja o radu operatera. Izvještaji se dostavljaju do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

4.2.4. Izvještavanje (način, učestalost i obim podataka)

Shodno Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list Crne Gore“ br. 56/19), operater je dužan da nakon utvrđivanja kvaliteta otpadnih voda sačini izvještaj o količinama i kvalitetu otpadnih voda.

Izvještaj sadrži podatke o:

- količini ispuštene otpadne vode; obrazac 1.
- obavljenom ispitivanju otpadnih voda, obrazac 2.

Obrazac 1 i 2, nalaze se u okviru predmetnog Pravilnika ("Sl. list Crne Gore", br. 56/19).

Pored navedenog, operater je dužan da sačini godišnji izvještaj o kontroli i mjerenjima kvaliteta otpadnih voda i isti dostavi Agenciji za zaštitu životne sredine najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Godišnji izvještaj o ukupnoj količini ispuštene otpadne vode (m³), shodno Zakonu o finansiranju upravljanja vodama, operater je u obavezi da dostavi Upravi za vode do 31. januara tekuće za prethodnu godinu.

4.3. Zaštita zemljišta i podzemnih voda od zagađivanja

Negativni uticaj na zemljište može se javiti uslijed neadekvatnog odlaganja komunalnog i ambalažnog otpada, kao i posljedica akcidentne situacije koja je izazvana havarijom na rezervoarima. Operater je dužan da upravlja procesom rada na način koji će omogućiti da se sprijeći svako zagađivanje zemljišta i podzemnih voda na predmetnoj lokaciji, tj. da se pridržava svih mjera koje su date kroz zakonske propise, pravilnike, normative i standarde.

Operater je u obavezi da izvrši fizičko-hemijsku analizu zemljišta preko akreditovane institucije u skladu sa Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Službeni list Crne Gore“, br.18/97), radi utvrđivanja nultog stanja zemljišta, prema dinamici iz tabele broj 4.

Tabela br.4: Minimalna učestalost uzorkovanja zemljišta sa odgovarajućim parametrima

Parametar	Dinamika mjerenja	Mjesto uzorkovanja
Cd, Pb, Hg, As, Cr, Ni, F, Cu, Zn, B, Co, Mo, policiklični aromatični ugljovodonici (PAHs), polihlorovani bifenili i terfenili (PCBs, PTC), organokalajna jedinjenja (TBT, TMT).	1 mjerjenje (nulto)	U blizini proizvodnog postrojenja

Ukoliko analiza nultog stanja pokaže da su svi parametri u okviru dozvoljenih granica, operater nije u obavezi da dalje vrši ispitivanja zemljišta. U slučaju da analiza nultog stanja pokaže određena prekoračenja parametara, operater je u obavezi da jedanput godišnje radi monitoring zemljišta i da isti dostavlja Agenciji u sklopu godišnjeg Izvještaja.

Što se površinskih i podzemnih voda tiče, prije ispuštanja otpadnih voda u recipijent ili javnu kanalizaciju otpadna voda treba da zadovolji propisani kvalitet, odnosno propisane granične vrijednosti emisija otpadnih voda, koje se utvrđuju dozvoljenim koncentracijama zagađujućih supstanci i/ili opterećenjem u otpadnim vodama. Otpadna voda se nakon provjere, ponovno koristi u postrojenju ili se ispušta u plastične sudove za vodu.

Snabdijevanje vodom postrojenja, kao i ostalih objekata na lokaciji obezbijeđeno je preko sopstvene bušotine (bunara). Ova voda se ne može koristiti za piće, zbog mogućnosti

zagađenja podzemnih voda uslijed intenzivnog naseljavanja okoline i korišćenja hemijskih sredstava u poljoprivredi.

Radom pogona za plastifikaciju aluminijskih profila neće doći do promjene hidrografskih karakteristika, odnosno tokova i nivoa podzemnih voda. Površinskih voda na lokaciji i u njenoj blizini nema. Sanitarnih i fekalnih voda iz objekta pogona za plastifikaciju nema, dok se vode sa krova objekta odvode putem horizontalnih i vertikalnih oluka.

Na osnovu Zakona o vodama ("Službeni list RCG", broj 27/07, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16 i 84/18) i Pravilnika o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda ("Službeni list Crne Gore", br. 052/19), ovim pravilnikom propisuje se način i rokovi utvrđivanja statusa podzemnih voda, način sprovođenja monitoringa hemijskog i kvantitativnog statusa podzemnih voda i mјere koje će se sprovoditi za poboljšanje statusa podzemnih voda. Monitoring za utvrđivanje statusa podzemnih voda, vršit će se iz bunara.

Operater može ispuštati otpadne vode iz predmetnog postrojenja isključivo u plastične sudove. Takva otpadna voda mora da zadovolji propisani kvalitet, prema Tabeli 1: Granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci u otpadnim vodama (javna kanalizacija) iz Priloga 1. u Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda ("Službeni list Crne Gore", br. 056/19).

Operater ne smije da transportuje otpadne vode cistijernom do najbliže tekuće površinske vode. Predmetnu otpadnu vodu može da preuzme samo licencirana firma za prikupljanje otpadnih voda.

Status podzemnih voda određuje se na osnovu monitoringa hemijskog i kvantitativnog statusa podzemnih voda.

Ocjena kvantitativnog i hemijskog stanja vodnog tijela podzemnih voda vrši se u odnosu na:

1) kvantitativno stanje:

- nivo podzemne vode;
- količina podzemne vode;

2) hemijsko stanje:

- elektroprovodljivost, rastvoreni kiseonik, pH vrijednost;
- zagađujuće supstance: nitrati, amonijak, specifične zagađujuće supstance.

Učestalost mjerena parametara monitoringa hemijskog statusa određuje se u obimu da se otkriju uticaji relevantnih pritisaka i da su rezultati mjerena karakteristični za hemijski status podzemnih voda tokom hidrološke godine, u kojoj se:

- nadzorni monitoring hemijskog statusa podzemnih voda vrši se tako da se mjerena sprovode u pravilnim intervalima najmanje dva puta godišnje.

Prema Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda ("Službeni list Crne Gore", br. 056/19), otpadne vode iz predmetnog pogona moraju da zadovolje propisani kvalitet za javnu kanalizaciju, prema Tabeli 1: Granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci u otpadnim vodama (javna kanalizacija). Operater se takođe obavezuje prema predmetnom Pravilniku da vodi mјesečnu evidenciju količine ispuštene vode, kao i da vodi evidenciju ispitivanja trenutnih uzoraka.

Minimalna učestalost uzorkovanja u zavisnosti od količine ispuštenih otpadnih voda data je u tabeli 5.

Tabela 5: Minimalna učestalost uzorkovanja otpadnih voda

Prijemnik	Dinamika mjerena
Javna kanalizacija bez postrojenja za prečišćavanje	2 x godišnje

Obavezuje se operater da vrši praćenje kvaliteta podzemnih voda prema dinamici iz tabele broj 6, a na osnovu Pravilnika o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda ("Službeni list Crne Gore", br.052/19), radi utvrđivanja statusa i kvaliteta podzemnih voda.

Tabela br. 6: Dinamika uzorkovanja podzemnih voda sa odgovarajućim parametrima

Parametar	Dinamika mjerena	Mjesto uzorkovanja
Nivo podzemnih voda, količina podzemnih voda, elektroprovodljivost, rastvorenii kiseonik, pH vrijednost, nitrati, amonijak, specifične zagađujuće supstance	2 mjerena u hidrološkom maksimumu i minimumu (aprili, septembar), samo za jednu godinu	u zoni podzemnih voda (sopstveni bunar)

5. Mjere koje se odnose na upravljanje otpadom koji nastaje pri radu postrojenja

5.1. Proizvodnja otpada

Operater je u obavezi da u toku redovnog rada postrojenja upravlja otpadom shodno Zakonu o upravljanju otpadom ("Službeni list Crne Gore", br. 064/11, 039/16). Operater je dužan da primjeni tehnološki postupak, koristi sirovine i druge materijale, odnosno postupa na način kojim se sprječava nastanak otpada ili proizvodi najmanja količina otpada. Operater može obradu otpada da vrši samostalno ili da povjeri trgovcu otpada ili privrednom društvu, odnosno preduzetniku koje vrši sakupljanje ili obradu otpada, u skladu sa ovim zakonom.

5.2. Sakupljanje i transport otpada

Operater nema sopstvena vozila za prevoz otpada. Komunalni otpad se prevozi vozilima koja su u vlasništvu jedinica lokalne samouprave odnosno komunalnih preduzeća, a što se tiče opasnog otpada transport otpada obavlja privredno društvo koje posjeduju neophodne dozvole za poslove koji obuhvataju sakupljanje odnosno transport navedene vrste otpada.

5.3. Privremeno skladištenje otpada

Maksimalni rok za privremeno skladištenje otpada je **12 mjeseci** od dana stvaranja/prijema otpada.

Sav otpad koji je neophodno privremeno skladištiti, operater je dužan da vrši shodno Uredbi o načinu i uslovima skladištenja otpada ("Sl. list Crne Gore", br. 33/13, 65/15). Otpad se

privremeno odlaže nakon izvršene karakterizacije otpada, pakuje i označava u skladu sa katalogom otpada pri čemu se različite vrste otpada ne smiju mješati. Otpad će biti smješten na posebno natkrivenom i zaštićenom mjestu u okviru pogona, nakon čega je operater dužan da ga preda ovlašćenom preduzeću koje ima neophodne dozvole za rad sa tim vrstama otpada.

Operater je shodno Pravilniku o klasifikaciji otpada i katalogu otpada ("Sl. list Crne Gore", br. 059/13, 083/16) izvršio karakterizaciju i klasifikaciju otpada koje nastaju u njegovom postrojenju. Operater je procjenio i količine koje će stvarati na godišnjem nivou, kako je prikazano u tabeli broj 7. U postrojenju operatera nastaju sljedeće vrste otpada:

15 01 10* ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama, (M)

08 01 11* otpadna boja i lak koji sadrži organske rastvarače ili druge opasne supstance, (M)

19 02 05* mulj koji sadrži opasne supstance, (M)

Tabela br. 7 : Vrste i količine otpada

RB	Proces	Vrste otpada	Kataloški broj	Količina/god	Mjesto prikupljanja	Postupanje	Zbrinjavanje otpada
1	Farbanje	Plastične kante od kiseline i ostalih hemikalija	15 01 10*	40 kg	Barbara Pogon za plastifikaciju	Otpadna ambalaža se odvaja i odlaže i stavlja na posebno mjesto u pogonu, do trenutka povraćaja dobavljaču.	Dobavljač „Surtec“
2	Farbanje	Škart boja	08 01 11*	5-10 kg	Barbara	Prikuplja se industrijskim usisivačem, odlaže se u kesu do momenta preuzimanja od strane ovlašćene firme.	Hemosan
3	Prečišćavanje vode	Otpadni mulj	19 02 05*	10 kg	Barbara	Producirani filtracijski materijal se sakuplja u posebne filter vreće i iz njih se nakon sušenja-cijeđenja prebacuje u kante i takvog preuzima ovlašćena firma.	Hemosan

5.4. Prevoz otpada

Operater nema sopstvena vozila za prevoz otpada.

Obavezuje se operater da za prevoz otpada van lokacije postrojenja angažuje isključivo ovlašćene firme, koje ispunjava sve zahtjeve, koji su regulisani posebnim propisima o transportu i koji ima odgovarajuću dozvolu nadležnog organa za transport otpada.

5.5. Prerada, tretman i reciklaza

Što se tiče komunalnog otpada, operater je dužan da komunalni otpad odvojeno sakuplja radi njegovog recikliranja.

Što se tiče opasnog otpada prerada ove vrste otpada ne postoji u Crnoj Gori.

5.6. Odlaganje otpada

Što se tiče komunalnog otpada zbrinjavanje se vrši odlaganjem otpada na deponiji Livade preko ovlašćenog sakupljača, što je u ovom slučaju komunalno preduzeće.

Operater opasni otpad predaje jednom od ovlašćenih preduzeća koji je zadužen za krajnji tretman ove vrste otpada koje podrazumjeva izvoz kao krajnji postupak zbrinjavanja otpada jer kako je već navedeno prerada opasnog otpada ne postoji u Crnoj Gori.

5.7. Kontrola otpada i mjere

Shodno članu 26 Zakona o upravljanju otpadom predviđeno je da proizvođač otpada koji na godišnjem nivou proizvodi više od 200 kg opasnog otpada ili više od 20 tona neopasnog otpada dužan je da sačini plan upravljanja otpadom. Obzirom da su količine otpada koje je operater predvidio da će proizvoditi na godišnjem nivou manje od predviđenih zakonom isti nije dužan da sačini plan upravljanja otpadom.

Operater je dužan je da vodi evidenciju o količinama i vrsti otpada, shodno članu 44 Zakona o upravljanju otpadom. Operater je na osnovu podataka iz evidencije o količinama i vrstama otpada, dužan da priprema godišnje izvještaje o otpadu koje dostavljaju Agenciji za zaštitu životne sredine do 1. marta tekuće za prethodnu godinu. Operater sastavlja godišnji izvještaj o otpadu u skladu sa Pravilnikom o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada („Sl. list Crne Gore“ br. 50/12).

5.8. Uzorkovanje otpada

Shodno članu 7 Zakona o upravljanju otpadom karakterizacija otpada se vrši u slučaju ako generator otpada ne može da izvrši karakterizaciju otpada shodno katalogu otpada.

Ukoliko je neophodno, Operater je u obavezi da uzorkovanje i ispitivanje otpada vrši kod eksterne ovlašćene stručne organizacije za uzorkovanje i ispitivanje otpada u skladu sa zakonom. Uzorkovanje i ispitivanje otpada se vrši standarnim metodama.

5.9. Dokumentovanje i izvještavanje

Dostavljanje podataka Agenciji za zaštitu životne sredine vrši se putem redovnih godišnjih izvještaja o otpadu operatera. Izvještaji se dostavljaju shodno članu 44 Zakona o upravljanju otpadom do 1. marta tekuće za prethodnu godinu.

Godišnji izvještaj neophodno je dostaviti u štampanoj i elektronskoj verziji.

6. Mjere za smanjenje buke i vibracija

Operater je dužan da upravlja procesom rada na način koji će nivo buke i vibracija u životnoj sredini svesti na najmanju moguću mjeru.

Pored toga, neophodno je obezbijediti primjenu tehničkih mjera za sprječavanje ili smanjivanje emisija buke u životnoj sredini, kao i praćenje uticaja djelatnosti na nivo buke u životnoj sredini.

6.1. Proces rada i pomoćna oprema

U cilju smanjenja nivoa buke operater je dužan da vrši pravilan izbor i redovno održavanje opreme.

U skladu sa Odlukom o utvrđivanju akustičkih zona na teritoriji Glavnog grada Podgorice ("Sl. list Crne Gore - opštinski propisi", br. 27/15 od 05.08.2015), predmetno postrojenje pripada zoni mješovite namjene

Zona mješovite namjene utvrđena ovom Odlukom obuhvata površine različitih namjena koje sadrže stambene objekte i objekte koji ne predstavljaju značajnu smetnju stanovanju, ali i ugostiteljske objekte i objekte za smještaj turista, privredne objekte, skladišta, stovarišta, objekte komunalnih servisa, stanice za snabdijevanje motornih vozila gorivom, objekte i mreže infrastrukture, trgovačke (tržne) centre, izložbene centre, centre za sport i rekreaciju, stadione, sportske dvorane, sportske terene za sportove na otvorenom, kao i druge objekte koji zbog povišene buke mogu uticati na kvalitet stanovanja.

Obavezuje se Operater da obezbijedi da nivo buke ne smije prelaziti vrijednosti propisane za akustičnu zonu kojoj pripada, u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl. list Crne Gore", br. 28/11 i 1/14, 002/18), Pravilnikom o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocijenjivanja štetnih efekata buke ("Sl. list Crne Gore", br. 60/11, 094/21), prema tabeli broj 8.

Tabela br. 8: Dozvoljeni nivo buke

Akustična zona	Nivo buke u dB(A)		
Zona mješovite namjene	Ldan	Lveče	Lnoć
	60	60	50

6.2. Vrste emisija

Buka može nastati tokom aktivnosti u tehnološkom procesu i to zbog rada sistema za ventilaciju, rada sistema za skupljanje rasutog praha u komori i unutrašnjeg transporta.

Neophodno je voditi računa da svi uređaji za cirkulaciju vazduha (centrifugalni ventilatori i ciklon) budu savremene konstrukcije (bešumni), tako da se nivo buke koju proizvode održava na niskom nivou.

Unutrašnji transport sa stanovišta buke je neznatan, obzirom da se vrši pomoću krana.

6.3. Kontrola i mjerjenje (Mjesta, učestalost i metode)

Mjerjenje buke u životnoj sredini može da vrši samo ovlašćeno pravno lica koje ispunjava propisane uslove za mjerjenje buke, shodno članu 10 Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl. list Crne Gore", br. 28/11 i 1/14), i prema standardima definisanim Pravilnikom o metodama izračunavanja i mjerjenja nivoa buke u životnoj sredini ("Sl. list Crne Gore", br. 27/14, 17/17), kojim su propisane metode mjerjenja buke, instrumenti kojima se mjeri buka, sadržaj izvještaja o rezultatima mjerjenja i uslovi koje moraju da ispunjavaju organizacije koje vrše mjerjenje buke.

Operator je dužan da u okviru prvog godišnjeg Izvještaja dostavi mjerjenje. Ukoliko mjerjenje pokaže da je nivo buke u okviru definisanih granica, postrojenje je u obavezi da nakon toga jedanput u tri godine vrši mjerjenje buke i dostavlja ga u okviru Izvještaja o radu postrojenja.

6.4. Izvještavanje (način, učestalost i obim podataka)

Dostavljanje podataka Agenciji za zaštitu životne sredine vrši se putem redovnih godišnjih izvještaja o radu operatera. Izvještaji se dostavljaju shodno Zakonu o životnoj sredini, ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16 i 73/19), do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Godišnje izvještaje neophodno je dostaviti u štampanoj i elektronskoj verziji.

7. Mjere koje se odnose na efikasno korišćenje energije

7.1. Sirovine, pomoćni materijali i drugo

Operator je dužan da preduzme sve neophodne mjere za efikasno korišćenje sirovina i pomoćnih materijala u svim djelovima procesa, uzimajući u obzir najbolje prakse za ovu vrstu djelatnosti. Materije koje se koriste u procesu plastifikacije su deterdženti, hemikalije, hrom oksid, boje za bojenje i tečno gorivo.

7.2. Voda

Snabdijevanje vodom postrojenja, kao i ostalih objekata na lokaciji obezbijeđeno je preko sopstvene bušotine (bunara). Voditi računa da lakovi u prahu, koji se koriste za farbanje profila, ne sadrže rastvarače kao i da ne emituju isparljive materije. Sanitarnih i fekalnih voda iz objekta pogona za plastifikaciju nema, dok je godišnja potreba za „svježom“ vodom oko 50-60 m³.

7.3. Energija

Električna energija- elektro energetsko napajanje je obezbijeđeno priključcima na elektro mrežu u skladu sa uslovima koje je propisala nadležna elektro distribucija. Elektro energetska saglasnost br. 4301-3843 izdata je 28.05.1996. god. Snabdijevač objekata na lokaciji pogona za plastificiranje Al-profila je Elektroprivreda Crne Gore (EPCG).

Glavni potrošači i njihova snaga (P) na lokaciji pogona za plastifikaciju su:

1. Kompresor snage 18,5 kW,
2. Pumpa za naftu snage 6,0 kW.

Ukupna jednovremena snaga na nivou Pogona za plastificiranje prema Projektu izvedenog stanja iznosi 37,30 kW.

8. Zahtjevi za monitoring emisija

Operater ne posjeduje stacionarne izvore emisija

Zahtjevi za praćenje kvaliteta vazduha

Parametri koje je potrebno mjeriti u okviru kvaliteta vazduha su navedeni u tabeli broj 9.

Tabela br. 9: Mjerene, analizirane zagađujuće materije

R.br.	Formula	Naziv zagađujuće materije	Mjerna jedinica	Vrijeme usrednjavanja
1.	SO ₂	sumpor dioksid	µg/m ³	1 sat 24 sata
2.	NO	azot monoksid	µg/m ³	1 sat
3.	NO ₂	azot dioksid	µg/m ³	1 sat
4.	CO	ugljen monoksid	mg/m ³	8 sati
5.	PM10	Suspendovane čestice sa prečnikom manjim od 10µm	µg/m ³	24 sata

Analiza zbirnih sedmičnih uzoraka suspendovanih čestica PM10 na:

5.1.	Pb	olovo	µg/m ³	Sedam dana
5.2.	Cd	kadmijum	ng/m ³	Sedam dana
5.3.	As	arsen	ng/m ³	Sedam dana
5.4.	Ni	nikal	ng/m ³	Sedam dana
5.5.	BaP	Benzo(a)piren	ng/m ³	Sedam dana

8.1. Specificirana metodologija

Za realizaciju mjerjenja u skladu sa Pravilnikom o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl.list Cme Gore", br. 21/11, 32/16) koriste su metode prikazane u tabeli broj 10.

Tabela br. 10: Mjerne i analitičke metode

Standardna metoda za mjerjenje koncentracije sumpor dioksida ultraljubičastom fluorescencijom	MEST EN14212
Standardna metoda za mjerjenje koncentracije azot monoksida i azot dioksida hemiluminiscencijom	MEST EN14211
Standardna metoda za određivanje koncentracije ugljen monoksida nedisperzivnom infracrvenom spektroskopijom	MEST ENI4626
Standardna gravimetrijska metoda mjerena za određivanje masene koncentracije suspendovanih čestica PM ₁₀ ili PM _{2.5}	MEST EN 12341
Standardna metoda za određivanje koncentracije benzo(a)pirena u vazduhu ambijenta	MEST EN 15549
Standardna metoda za određivanje koncentracije Pb, As, Cd i Ni u uzorcima suspendovanih čestica PM ₁₀	MEST EN 14902

8.2. Definisana učestalost mjerjenja

Postrojenju se nalaže da jedanput u tri godine vrši mjerjenje kvaliteta vazduha i izvještaj dostavi u okviru godišnjeg izvještaja.

8.3. Definisanje pravila za tumačenje rezultata mjerjenja

Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha se tumače u skladu sa Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha, („Sl. list Crne Gore“, 25/2012).

8.4. Definisanje roka za dostavljanje podataka nadležnom organu

Dostavljanje podataka Agenciji za zaštitu životne sredine vrši se putem redovnih godišnjih izvještaja o radu operatera. Izvještaji se dostavljaju shodno Zakonu o životnoj sredini („Sl.list Crne Gore“ br. 52/16 i 73/19), do kraja marta tekuće za prethodnu godinu.

Godišnje izvještaje neophodno je dostaviti u štampanoj i elektronskoj verziji.

9. Mjere za sprječavanje udesa i otklanjanje njihovih posljedica

Radi izbjegavanja mogućnosti akcidentnih situacija sa aspekta zaštite životne sredine nalaže se:

- neprekidno koristiti i održavati u funkciji ventilacioni sistem (ciklon i filtersku sekciju) u komori za nanošenje laka u prahu;
- obezbijediti i držati u ispravnom stanju određeni broj aparata za suvo gašenje požara;
- neiskorišćeni lak u prahu skupljen u ciklonu i filterskoj sekciji vraćati u proizvodni ciklus;
- obezbijediti adekvatnu ventilaciju radnog prostora pogona
- svi zaposleni u pogonu za plastificiranje dužni su da nose zaštitnu opremu (zaštitne šljemove, kao i maske koje ih štite od gasova koji se oslobađaju tokom procesa plastificiranja profila);

- kvartalno kontrolisati ispravnost ventilacionih sistema na komori za nanošenje laka u prahu.

Mjere predviđene za otklanjanje opasnosti od udesa su:

- Pravilno izvedene instalacije i izbor opreme koja je bila definisana kroz glavni projekat,
- Pravilno izvedene protivpožarne instalacije,
- Pravilno izvršeno obilježavanje, upozoravanje i zabrane preko natpisnih tabli,
- Pravilno korišćenje predviđenih mjer zaštite na radu od strane zaposlenih radnika i nošenje odgovarajuće odjeće i obuće, rukavica i naočara,
- Sve akcije obavljati prema uputstvima iz projekta zaštite od požara.

Sve navedene mjere, koje se odnose na proces rada postrojenja za plastificiranje aluminijskih profila se moraju svakodnevno primjenjivati.

Pored navedenog operater je dužan da, u roku od godinu dana od dana izdavanja integrisane dozvole, izradi elaborat zaštite od požara i pribavi saglasnot na isti od nadležnog organa.

10. Smanjenje zagađivanja, uključujući i prekogranično zagađivanje životne sredine

Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje kada je u pitanju postrojenje za plastifikaciju Al profila.

11. Mjere predviđene za početak rada, za trenutno zaustavljanje u slučaju poremećaja u funkcionisanju postrojenja, kao i za prestanak rada postrojenja

Operater je dužan da rad postrojenja i podešavanje radnih parametara vrši po utvrđenom redosledu postupaka kojima će se osigurati sigurnost procesa, te pojavu akcidentnih situacija svede na minimum.

Takođe, operater je dužan da redovno održava, pregleda i testira opremu prema standardnim procedurama.

Zaustavljanje rada predviđeno je isključivo u akcidentnim situacijama.

Zaustavljanje rada objekta može se izvršiti relativno brzo s obzirom da u postrojenju nema velikih količina opasnog otpada, kao i da sam proces plastifikacije nije previse zahtjevan.

U slučaju da dođe do definitivnog prestanka rada pogona za plastifikaciju Al-profila neophodno bi bilo pristupiti procesu zatvaranja.

Ako bi se vršio proces demontaže instalirane opreme za pogon za plastifikaciju, u cilju dovođenja prostora lokacije i objekata za neke druge namjene, to se prilikom njene demontaže mora se voditi računa o dotrajalosti pojedinih djelova opreme. Iz tih razloga vlasnik opreme prilikom demontaže opreme mora angažovati specijalizovana preduzeća koja se bave navedenom djelatnošću. Prilikom demontaže opreme pogona posebna pažnja mora biti posvećena sprječavanju mogućih emisija štetnih materija u vazduh, kao i sprječavanju

mogućnosti ugrožavanja kvaliteta zemljišta i voda od strane drugih zagađujućih materijala koji su evidentirani kroz Plan upravljanja otpadom.

Pored pridržavanja mjera iz tačaka operater je u obavezi da, u roku od godinu dana od dana izdavanja integrisane dozvole, izradi plan mjera za sprječavanje udesa i ograničavanje njihovih posledica.

Pored navedenog, operater je u obavezi da se pridržava mjera navednih u Elaboratu zaštite na radu.

O bilo kakvim promjenama u radu postrojenja operater je dužan da, u periodu ne dužem od 48h, obavijesti pisanim putem Agenciju za zaštitu životne sredine i javnost putem medija.

12. Preduzimanje mjera zaštite životne sredine poslije prestanka aktivnosti u cilju izbjegavanja rizika od zagađenja i vraćanja lokacije u zadovoljavajuće stanje

U slučaju prestanka rada postrojenja, odnosno zatvaranja postrojenja, obavezuje se operater „Fab Live“ d.o.o., Podgorica, da se pridržava Plana mjera za zaštitu životne sredine poslije prestanka rada i zatvaranja postrojenja, dostavljen uz Zahtjev za izdavanje integrisane dozvole i sastavni je dio ove dozvole.

Kad se govori o definitivnom prestanku rada postrojenja, generalno projektno rješenje će obuhvatati kompleks rudarskih, inženjerskih i poljoprivrednih mjer koje se sprovode za obnavljanje, pa čak i poboljšanje u nekim slučajevima, biološke produktivnosti i bonitetne vrijednosti eventualno narušenog terena. Sadržaj i nivo normativnih zahtjeva za kvalitet rekultivanog prostora zavisi od predviđene namjene narušenog terena (poljoprivreda, šumarstvo, vodoprivreda, građevinarstvo, turizam i dr.).

Nakon uklanjanja objekata na lokaciji izvršilo bi se njeno potpuno čišćenje i pripremanje za neku drugu namjenu. Prije eventualnog početka rada na lokaciji sa nekom drugom namjenom, neophodno bi bilo izvršiti analizu segmenata životne sredine, odnosno početno stanje životne sredine.

Neiskorišćene sirovine, hemikalije i materijale ukoliko je moguće vratiti dobavljačima ili predati drugom operateru na korišćenje. Sav preostali materijal uskladištiti ili odložiti na za to predviđenu lokaciju.

Otpad nastao od procesnih aktivnosti, kao i otpad nastao nakon prestanka rada postrojenja uslijed demontaže i raščišćavanja lokacije, ukloniti na zakonski propisan način u skladu sa vrstom i karakterom otpada.

Svoju odluku o definitivnom prestanku rada postrojenja operater je u obavezi da dostavi nadležnim institucijama i to: Agenciji, Ekološkoj inspekciji i lokalnoj samoupravi. Pored toga, potrebno je obavijestiti javnost putem dnevne štampe. Rok za dostavljanje odluke o prestanku rada je 3 mjeseca prije datuma određenog za zatvaranje postrojenja.

Operater je dužan da u roku od 15 dana od dana preduzimanja mjera dostavi organu uprave relevantne podatke o mjerama koje je preuzeo nakon konačnog prestanka rada postrojenja,

odnosno obavljanja aktivnosti u skladu sa stavom 1 ovog člana, a koje organ uprave objavljuje na svojoj internet stranici.

13. Način, učestalost i obim podataka sadržanih u izvještaju koji se dostavlja nadležnom organu u skladu sa propisima

Shodno članu 65 Zakona o životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore", br. 52/16), katastar zagađivača životne sredine sadrži podatke o: izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prenosa i odlaganja zagađujućih materija i otpada u životnu sredinu.

Podatke o ispuštanju zagađujućih materija operater je dužan da dostavlja na obrascu koji je propisan Pravilnikom o bližem sadržaju i načinu vođenja kataстра zagađivača životne sredine ("Službeni list Crne Gore", br. 045/17). Katastar zagađivača vodi Agencija, a zagađivači su dužni da Agenciji dostavljaju podatke najkasnije do 31. marta tekuće za prošlu godinu.

Shodno članu 44 Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. list Crne Gore", br. 64/11, 39/16), operater je dužan da vodi evidencije o količinama i vrstama otpada, kao i načinu upravljanja otpadom.

Podatke iz pomenutih evidencija, operater je dužan da dostavlja na obrascima propisanim Pravilnikom o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada ("Sl. list Crne Gore", br. 50/12).

Osim u slučaju akcidentnih i nepredviđenih situacija koje bi nepredviđenom dinamikom mogle ugroziti stanje segmenata životne sredine na predmetnoj lokaciji, operater je dužan da sve zakonom propisane izvještaje dostavlja jednom godišnje.

Shodno članu 59 Zakona o životnoj sredini („Sl. list Crne Gore“, br. 48/08, 40/10, 40/11, 52/16) operater je u obavezi da dostavlja sve izvještaje o praćenju uticaja rada postrojenja na sve segmente životne sredine Agenciji za zaštitu životne sredine.

Operater je dužan da Izvještaje o monitoringu dostavlja i ekološkoj inspekciji na njihov zahtjev.

14. Rezultati revizije uslova i obaveza utvrđenih dozvolom

Postupak revizije uslova dozvole u ovom slučaju nije primjenjiv iz razloga jer se operater obratio zahtjevom za izdavanje nove dozvole.

Revizija dozvole se obavezno vrši svakih 5 godina od dana izdavanja dozvole, u skladu sa odredbama člana 26 Zakona.

15. Drugi specifični zahtjevi

Nije bilo drugih specifičnih zahtjeva od strane operatera ili zainteresovanje javnosti.

PRILOZI:

1. Lista dokumenata:
 - Zahtjev za izdavanje dozvole;
 - Dokumentacija koja je podnijeta uz zahtjev, sa naznakom datuma podnošenja;
 - Mape, planovi, skice i drugo.
2. Podatke o učešću javnosti, lokalne samouprave i drugih organa i organizacija, sastancima sa operaterom i drugim subjektima i drugo
3. Netehnički prikaz podataka na kojima se zahtjev zasniva
4. Lista pravnih propisa

O b r a z l o ž e n j e

Operater "Fab Live" d.o.o iz Podgorice, obratio se ovom organu zahtjevom, broj 03-UPI-1017/1 od dana 06.07.2022. god, za izdavanje integrisane dozvole za rad pogona za plastifikaciju aluminijskih profila, na lokaciji Mahala bb u Golubovcima, u opštini Zeta.

Pregledajući zahtjev i priloženu dokumentaciju konstatovano je da je dokumentacija kompletna, te da su se stekli zakonski uslovi da nadležni organ pristupi izradi nacrti integrisane dozvole.

Na osnovu člana 12 Zakona o industrijskim emisijama ("Službeni list Crne Gore", br. 017/19 od 19.03.2019) Agencija za zaštitu životne sredine je obavijestila zainteresovane organe, organizacije i javnost da je operater „Fab Live“ d.o.o iz Podgorice podnio uredan zahtjev, zaveden pod brojem 03-UPI-1017/1 dana 06.07.2022. god, za izdavanje integrisane dozvole za rad pogona za plastificiranje aluminijskih profila na lokaciji Mahala bb Golubovci, opština Zeta. Zahtjev je objavljen na sajtu Agencije 17.11.2022. godine. Rok za dostavljanje mišljenja je 15 dana od dana objavljivanja javnosti. Po isteku navedenog roka nije bilo dostavljenih mišljenja niti je vršen javni uvid u dostavljeni zahtjev.

Dalje, shodno odredbama člana 13 Zakona, Agencija je po izradi nacrti integrisane dozvole isti i objavila na svojoj internet stranici. Rok za dostavljanje mišljenja na nacrt je 15 dana od dana objavljivanja obavještenja.

Pisanim putem su obaviješteni Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, zatim Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo poljoprivrede, sumarstva i vodoprivrede, i Uprava za vode. Rok za dostavljanje mišljenja je 15 dana od dana objavljivanja javnosti.

U predviđenom roku, pozitivno mišljenje je dostavljeno od strane Uprave za vode. Drugih oblika iskaza interesovanja nije bilo.

Stručna komisija za ocjenu Nacrtu integrisan dozvole formirana je 02.02.2023. god, Rješenje broj 03-UPI-1017/2.

Izvještaj komisije kojim se zahtijeva dopuna dokumentacije i otklanjanje nejasnoća, dostavljen je Agenciji dana 04.05.2023. god, akt broj 03-UPI-1017/5.

Zatim su uslijedili mnogobrojni sastanci sa operaterom kao i komunikacija putem telefona i elektronske pošte, sve u cilju adekvatnog usklađivanja dozvole i otklanjanja svih nedoumica.

Dalje, a po priјemu obavještenja i dostavljanja pisanih dokaza od strane operatera da je uskladio postrojenje shodno zahtjevima komisije, akt broj 03-UPI-1017/10 od 28.07.2023. god i 03-UPI-1017/13 od 15.09.2023. god, ovaj organ je pristupio izdavanju dozvole.

PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma u roku od 15 dana od dana njegovog prijema, a preko ovog organa.

dr Milan Gazdić

DIREKTOR

PRILOG I

Lista dokumenata:

- **Zahtjev za izdavanje dozvole;**
- **Dokumentacija koja je podnijeta uz zahtjev, sa naznakom datuma podnošenja;**
- **Mape, planovi, skice i drugo.**

Zbog obimnosti gore navedene dokumentacije (423 strane), ista je priložena u elektronskoj formi na CD-u, i obuhvata:

1. Glavni projekat za postrojenje,
2. Izvještaj o posljednjem tehničkom pregledu,
3. Plan vršenja monitoringa, rezultate mjerjenja zagađivanja elemenata životne sredine i drugih parametara u toku trajanja probnog rada,
4. Plan upravljanja otpadom na koji je izdata saglasnost nadležnog organa,
5. Plan mjera za efikasno korišćenje energije,
6. Plan prevencije od udesa i posljedica nastalih od udesa,
7. Saglasnost na plan zaštite od udesa u skladu sa propisom kojim se uređuje zaštita životne sredine,
8. Dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte u skladu sa posebnim propisom,
9. Plan mjera za zaštitu životne sredine poslije prestanka rada i zatvaranja postrojenja,
10. Dokaz o pravu korišćenja prirodnih bogatstava,
11. Izvještaj o postojećem stanju, ukoliko je to moguće,
12. Ovjerenja izjava kojom se potvrđuje da su informacije sadržane u zahtjevu tačne, potpune i dostupne javnosti,
13. Postojeća postrojenja - plan mjera zaštite životne sredine i program mjera prilagođavanja rada postojećeg postrojenja ili aktivnosti propisanim uslovima,
14. Akt o procjeni rizika,
15. CETI - nalaz vode,
16. Detaljnije razrađivani podaci,

17. Elaborat procjene uticaja – Naslovna,
18. Elaborat procjene uticaja – Sadržaj,
19. Elaborat procjene uticaja,
20. Elaborat zaštite na radu,
21. Glavni mašinsko tehnološki projekat,
22. Izvod iz GUP-a Golubovci,
23. List nepokretnosti 1489,
24. Rješenje CRPS,
25. Rješenje o osnivanju preduzeća 1995,
26. Rješenje o registraciji,
27. Rješenje pdv,
28. Saglasnost na Plan upravljanja otpadom,
29. Tehnički pregled,
30. Ugovor Hemosan,
31. Ugovor o zakupu zemljišta,
32. Upotrebnna dozvola - Sekretarijat o ispunjenju uslova 2001,
33. Uvjerenje o kategorizaciji,
34. Zakonska regulative.

PRILOG II

Podaci o učešću javnosti, lokalne samouprave i drugih organa i organizacija, sastancima sa operatorom i drugim subjektima i drugo

Operator "Fab Live" d.o.o iz Podgorice, obratio se ovom organu zahtjevom, broj 03-UPI-1017/1 od dana 06.07.2022. god, za izdavanje integrisane dozvole za rad pogona za plastifikaciju aluminijskih profila, na lokaciji Mahala bb u Golubovcima, u opštini Zeta.

Pregledajući zahtjev i priloženu dokumentaciju konstatovano je da je dokumentacija kompletna, te je shodno odredbi člana 12 Zakona o industrijskim emisijama ("Službeni list Crne Gore", br. 017/19 od 19.03.2019) Agencija pristupila obavještavanju zainteresovanih organa, organizacija i javnosti o uredno podnesenom zahtjevu, zaveden pod brojem 03-UPI-1017/1 dana 06.07.2022. god, za izdavanje integrisane dozvole za rad pogona za plastificiranje aluminijskih profila na lokaciji Mahala bb Golubovci, opština Zeta. Zahtjev je objavljen na sajtu Agencije 17.11.2022. godine.

Po isteku navedenog roka nije bilo dostavljenih mišljenja niti je vršen javni uvid u dostavljeni zahtjev.

Dalje, shodno odredbama člana 13 Zakona, Agencija je po izradi nacrta integrisane dozvole isti i objavila na svojoj internet stranici. Rok za dostavljanje mišljenja na nacrt je 15 dana od dana objavljivanja obavještenja.

Pisanim putem su obaviješteni Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, zatim Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo poljoprivrede, sumarstva i vodoprivrede, i Uprava za vode. Rok za dostavljanje mišljenja je 15 dana od dana objavljivanja javnosti.

U predviđenom roku, pozitivno mišljenje je dostavljeno od strane Uprave za vode. Drugih oblika iskaza interesovanja nije bilo.

Stručna komisija za ocjenu Nacrta integrisan dozvole formirana je 02.02.2023. god, Rješenje broj 03-UPI-1017/2.

Izvještaj komisije kojim se zahtjeva dopuna dokumentacije i otklanjanje nejasnoća, dostavljen je Agenciji dana 04.05.2023. god, akt broj 03-UPI-1017/5.

Zatim su uslijedili mnogobrojni sastanci sa operatorom kao i komunikacija putem telefona i elektronske pošte, sve u cilju adekvatnog usklađivanja dozvole i otklanjanja svih nedoumica.

Dalje, a po prijemu obavještenja i dostavljanja pisanih dokaza od strane operatera da je uskladio postrojenje shodno zahtjevima komisije, akt broj 03-UPI-1017/10 od 28.07.2023. god i 03-UPI-1017/13 od 15.09.2023. god, ovaj organ je pristupio izdavanju dozvole.

PRILOG III

NETEHNIČKI PRIKAZ PODATAKA NA KOJIMA SE ZAHTJEV ZASNIVA

Preduzeće „Fab live“ d.o.o. Podgorica, osnovano je 15.11.1995. godine i upisano je u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici pod registarskim brojem 5 – 0031531/018.

Preduzeće ima na korišćenje veći broj objekata koji su u vlasništvu vlasnika preduzeća, a koji su ove objekte izdali u zakup preduzeću „Fab live“ d.o.o. Ovo preduzeće koristi poslovne prostorije u ul. Mahala bb, Golubovci i to ukupne površine 169 m², gdje je sjedište Društva, kao i poslovni objekat u kojem se nalazi pogon za plastificiranje Al-profila površine 892,00 m², koji se nalazi u Golubovcima, na adresi Mahala bb.

Osim objekta-hale u kojem je smješten pogon za plastificiranje Al-profila, na lokaciji koju čini katastarska parcela broj 8775, KO Golubovci, nalaze se poslovni objekti koje koristi preduzeće „Fab live“, a koji su proizvodnog karaktera, odnosno jedan objekat hale se koristi za proizvodnju aluminijumske bravarije i bravarije od inox materijala, dok se drugi objekat hale koristi kao mašinska radionica. Svi objekti su međusobno spojeni i postavljeni su u obliku ćiliričnog slova P. Objekti na lokaciji izgrađeni su od tvrdog materijala. Objekat-hale prilagođen je za rad pogona za plastificiranje Al-profila.

U predmetnom objektu proces plastifikacije se obavlja na postrojenju koje je proizvela italijanska firma ITALTECNO. Projektovani kapacitet pogona za plastificiranje Al-profila je oko 250 t godišnje. Parcela na kojoj se nalazi objekat-hale u kojoj je smješten pogon za plastificiranje Al-profila graniči sa ostalim parcelama na kojima su izgrađeni takođe poslovni objekti, a sa južne strane predmetne lokacije nalazi se prostor na kojem nema izgrađenih objekata. Najблиži individualni stambeni objekti locirani su sa južne strane lokacije projekta, a nalaze se na udaljenosti oko 150 m. Parcela je ograđena posebnom metalnom ogradom koja je postavljena na betonsku coklu. Lokacija ima samo jedan ulazno-izlazni dio koji predstavlja vezu sa lokalnom saobraćajnicom, koja se nadovezuje na magistralni put Podgorica-Petrovac.

Pogon za plastifikaciju aluminijskih profila čine monolitni armirano-betonski ramovi sa zidnim platnima i montažna metalna krovna konstrukcija. Tavanica je od montažnih armiranih ploča od gesbetona, d=20 cm. Razmak ramova iznosi 5,78 m; svjetli otvor do rigole je 6,50 m. Krov objekta je dvovodni sa nagibom od 2°, a pokriven je profilisanim aluminijumskim limom preko drvenih elemenata koji su vezani za montažnu krovnu tavanicu od gas betona.

U proizvodnom dijelu hale projektovana je kranska staza na visini 4,50 m, koja je neophodna za odvijanje tehnološkog procesa. Pod hale je armirano-betonska ploča sa finom završnom obradom perdašenjem.

Postrojenje je opremljeno sa:

1. Kade za pripremu profila za elektrostatičko bojenje,
2. Demineralizator,
3. Sušara,
4. Komora za elektrostatičko bojenje,
5. Uredaj za farbanje profila,
6. Gorionik koji radi na tečno gorivo.

Lokacija projekta se graniči sa okolnim lokacijama koje su predviđene za poslovanje. Lokacija projekta graniči sa ostalim parcelama na kojima su izgrađeni takođe poslovni objekti, a sa južne strane predmetne lokacije nalazi se prostor na kojem nema izgrađenih objekata. Ovaj prostor razdvaja predmetnu lokaciju i individualne stambene objekte. Najbliži individualni stambeni objekti locirani su južne strane lokacije projekta, a nalaze se na udaljenosti oko 150 m.

U široj zoni lokacije nalaze se, osim poslovnih, individualni stambeni objekti. Inače ovaj prostor je infrastrukturno opremljen sa aspekta napajanja električnom energijom, saobraćaja i vodosnabdijevanja.

PRILOG IV

LISTA PRAVNIH PROPISA

1. Zakon o industrijskim emisijama ("Sl. list Crne Gore", br. 017/19);
2. Zakon o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17);
3. Zakon o životnoj sredini („Sl. list Crne Gore“, br. 52/16; 73/19);
4. Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list Crne Gore", br. 75/18);
5. Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list Crne Gore", br. 80/05, br. 40/10, 73/10, 40/11, 27/13, 52/16,);
6. Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list Crne Gore“, br. 64/2017, 44/2018, 63/2018, 11/2019 - ispr. i 82/2020, 86/22, 4/23);
7. Zakon o upravljanju otpadom ("Sl. list Crne Gore", br. 64/11, 39/16);
8. Zakon o zaštiti vazduha ("Sl. list Crne Gore", br. 25/10, 40/11, 43/15, 73/19);
9. Zakon o hemikalijama ("Sl. list Crne Gore", br. 51/17);
10. Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl. list Crne Gore", br. 28/11, 1/14, 2/18);
11. Zakon o zaštiti prirode („Sl. list Crne Gore“ br. 54/16 i 018/19);
12. Zakon o vodama („Sl. list Crne Gore“ br. 27/07, 22/11, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17, 80/17 i 84/18);
13. Zakon o komunalnim djelatnostima („Sl. list Crne Gore“ br. 55/16, 74/16, 2/18 i 66/19, 140/22);
14. Zakon o zaštiti i spašavanju („Sl. list Crne Gore“ br. 13/2007, 5/2008, 86/2009 - drugi zakon, 32/2011, 54/2016 i 146/2021,3/23);
15. Zakon o odgovornosti za štetu u životnoj sredini ("Sl. list Crne Gore", br. 27/14);
16. Zakon o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list Crne Gore“ br. 49/10, 40/11, 44/17 i 018/19);
17. Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Sl. list Crne Gore“ br. 34/14, 44/18);
18. Zakon o prevozu opasnih materija („Sl. list Crne Gore“ br. 33/14, 13/18);
19. Uredba o vrstama aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola ("Sl. list Crne Gore", br. 68/19);
20. Uredba o graničnim vrijednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora ("Sl. list Crne Gore", br. 10/11, 129/21);
21. Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha ("Sl. list Crne Gore", br. 25/12);

22. Uredba o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda ("Sl. list Crne Gore", br. 84/18);
23. Uredba o djelatnostima koje utiču ili mogu uticati na kvalitet vazduha ("Sl. list Crne Gore", br. 61/12);
24. Uredba o maksimalnim nacionalnim emisijama određenih zagađujućih materija ("Sl. list Crne Gore", br. 3/12);
25. Uredba o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha ("Sl. list Crne Gore", br. 44/10 i 13/11, 64/18);
26. Uredba o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu ("Sl. list Crne Gore", br. 20/07, 47/13, 53/14, 37/18);
27. Uredba o popisu vrsta opasnih materija, dozvoljenim količinama i kriterijumima za kategorizaciju opasnih materija ("Sl. list Crne Gore", br. 5/11);
28. Pravilnik o sadržaju i načinu podnošenja zahtjeva za izdavanje integrisane dozvole ("Sl. list Crne Gore", br. 55/20);
29. Pravilnik o obrascu integrisane dozvole ("Sl. list Crne Gore", br. 059/19 i 60/21);
30. Pravilnik o kriterijumima za određivanje najboljih dostupnih tehnika radi zaštite životne sredine i listi zagađujućih supstanci iz industrijskih postrojenja ("Sl. list Crne Gore", br. 035/19);
31. Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada ("Sl. list Crne Gore", br. 59/13, 83/16);
32. Pravilnik o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada ("Sl. list Crne Gore", br. 50/12);
33. Pravilnik o bližem sadržaju godišnjeg programa monitoringa stanja očuvanosti prirode i uslovima koje mora da ispunjava pravno lice koje vrši monitoring ("Sl. list Crne Gore", br. 35/10);
34. Pravilnik o bližem sadržaju i načinu vođenja katastra zagađivača životne sredine ("Sl. list Crne Gore", br. 45/17);
35. Pravilnik o bližim uslovima za skladištenje, mjerama za bezbjedno čuvanje, odnosno korišćenje opasnih hemikalija ("Sl. list Crne Gore", br. 61/18);
36. Pravilnik o načinu i postupku mjerjenja emisija iz stacionarnih izvora („Sl. list Crne Gore“ br. 39/13);
37. Pravilnik o sadržaju i načinu izrade godišnje informacije o kvalitetu vazduha ("Sl. list Crne Gore", br. 27/12);
38. Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl. list Crne Gore", br. 21/11, 31/16);

39. Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG“, br. 56/19);
40. Pravilnik o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list Crne Gore“, br. 18/97);
41. Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list Crne Gore“ br. 60/11, 94/21);
42. Pravilnik o metodama izračunavanja i mjerena nivoa buke u životnoj sredini ("Sl. list Crne Gore", br. 27/14, 17/17);
43. Pravilnik o postupku i rokovima za vršenje periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava za rad, sredstava i opreme lične zaštite na radu i uslova radne sredine ("Sl. list Crne Gore", br. 71/05)
44. Pravilnik o upotrebi sredstava i opreme lične zaštite na radu ("Sl. list Crne Gore", br. 135/21);
45. Pravilnik o načinu izrade i sadržaju inventara emisija zagađujućih materija u vazduh ("Sl. list Crne Gore", br. 73/18);
46. Pravilnik o bližem načinu i potrebnoj dokumentaciji za izdavanje dozvole o dozvoljenim emisijama zagađujućih materija u vazduh ("Sl. list Crne Gore", br.25/13; 61/13).

EVROPSKI PROPISI I ODLUKE

- DIRECTIVE 2010/75/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 24 November 2010 on industrial emissions (integrated pollution prevention and control)¹;
- Referentni dokument o najbolje dostupnim tehnikama (NDT) za površinsku obradu metala i plastike iz 2006 godine - Integrated Pollution Prevention and Control Reference Document on Best Available Techniques for the Surface Treatment of Metals and Plastics August 2006;

¹ Direktiva o industrijskim emisijama 2010/75/EU Evropskog Parlamenta i Vijeća od 24 Novembra 2010. godine (Integrисано sprječавање и контрола загађивања).

- Referentni dokument o najbolje dostupnim tehnikama za energetsku efikasnost,
(Reference Document on Best Available Techniques for Energy Efficiency,
February 2009;